

Apocalipsis

**Nunā rā Jesucristo, ja ua ya yø hyā
bi 'yutra Xuua, bi japi dā bādī te
ja ngue dī nja m'mεfa.**

¹ Nuya yø hyā ja ua, guehya nneprā Jesucristo dā fādī hanja ya. Ojā bi japrā Jesucristo ngue nū'ʉ yø mεfi Ojā, dā bādī hanja ya yø hyā ja ngue n'na zihmantho dī nja. Nugā drá Xuua, rā Jesucristo bá penngagui rá anxe, bi jaqui dā pādī hanja nā rā hyā na.

² Ma gā xi'ahʉ te gā dā nū. Gā xi'ahʉ hanja nā te gāmā hyā dā øde. Rā Jesucristo bi xiqui xānho hanja nā rā hyā Ojā.

³ Nunā rā hyā Ojā bi t'urqui, rā mmēnthī dī nthεui te'o dā mānnā hyā p'ʉ ha dī mpeti yø 'yεc'εi. 'Nε xquet'a rā mmēnthī dī nthεui yø ja'i dā 'yøde hanja ya yø hyā nt'ot'i. Nū te rā hyā dā 'yøde, gue'a dā 'yøt'a. A nuya yø hyā ja ua, himma ya'atho dī nja ya.

⁴ Nugā drá Xuua dādi zenguangä'ʉ yø 'yεc'εi rā m'map'ʉ yoto yø hnijñi rā njap'ʉ ja rā häi Asia. Ojā di jap'ahʉ 'nε dā hyu't'a ní mmāihʉ. Nunā Ojā i 'bāhya, ximmangu dyø pa xā thogui ya mi 'bui, 'nεhyø pa dī map'ʉ, hangu yø pa di sigue dī m'mui. Di jap'ahʉ nā rā Espíritu Santo, nunā εntho yoto yø nyot'i i nεqui p'ʉ ní hyandrā nthuts'i Ojā.

⁵ Di jap'ahʉ nā rā Jesucristo, guehnā xifi xānho yø ja'i hanja Ojā nā. Go rā māditho bi bεnnāte 'mø

mi du na, 'n_ɛ guehn_a ja r_a ts'edi ngue d_i m_ãnda gätho y_ø d_ast'abi 'b_{ac}ua ja r_a x_{im}häi na. Guehn_a r_a Cristo d_i m_acj_u 'n_ɛ bi du. Nu'a r_a ji bi m_ãn_i, gue'a i hog_a m_a ts'oquih_u'a.

⁶ N_un_a r_a Cristo ø't'e ngue m_a n'yoh_u p'_u ha d_i m_ãnda ngue nd_ast'abi. Bi 'dacj_u r_a 'b_{ef}i ngue dy_ø mmäcjh_u, para ngue d_a zäp'_u ga thanneh_u na Oja r_a Papá. A nuyá, ma ga espah_u n_a r_a Cristo magues_e, ngue ja r_a ts'edi para z_an_{th}o. D_a ngut'atho.

⁷ A nuyá, n_un_a r_a Cristo, n_u'm_ø bi z_øh_ø di 'y_ɛ mahets'i, d_a n'youi r_a gui. Gätho y_ø ja'i d_a n_u. Nuya y_ø ja'i bi cuarp_u ja r_a pont'i d_a n_u 'm_ø bi z_øh_ø. N_u'm_ø bi n_u y_ø ja'i 'b_{ac}ua ja r_a x_{im}häi, gä d_i nya dumma*ui*. D_a ngut'atho.

⁸ N_un_a m_a Hmu_h Oja jase r_a ts'edi, nguna r_a hy_a xicj_u, i en_a: "A n_ugä para z_an_{th}o d_i 'b_{ui}, porque ya n_mí 'b_{ac}cä p'_u b_a f_üdi b_a nja y_ø cosa ja ya. D_a guehya, n_u y_ø cosa i ja, jap'_u r_a nzegui, p_e n_ugä ga sigue ga m'm_{ui} para z_an_{th}o", i en_a. Porque n_un_a Oja i 'b_{uh}ya, x_{imm}m_{ang}u dy_ø pa x_a thogui ya mi 'b_{ui}, 'n_{eh}y_ø pa d_i map'_u, hang_u y_ø pa d_i sigue d_i m'm_{ui}.

⁹ N_ugä drá Xuua, gä d_ad_i ncuh_u, gäthogah_u, ya m_a n'yoh_u r_a Jesucristo. A nuyá, d_i tocagah_u ngue d_i säh_u r_a n'_u ya. P_e gä d_i oh_u r_a 'y_ɛ r_a Cristo n_un_a d_i hacj_u r_a ts'edi ngue ga seti hang_u r_a n'_u ja ngue ga thohma_u. A n_u'm_ø m_a m'm_{ac}cä p'_u Patmos, ja n'na r_a t'_{uh}äi ja m_ãnde r_a jathe, ja d_a op'_u r_a fädi. Bi joqui ngue d_a m_{am}brä hy_a Oja, d_a xicä y_ø ja'i te'o n_a r_a Jesucristo.

10 Nuna n'na rā pa ngue mī thanne yø ja'i rā Hmu Jesúś, rā Espíritu Santo bi pärcagui mā nthandji, 'da mā'dan'yo dā nu. Dá ñocua ja mā x̄tha ngue nts'edi ga nzocā n'na n'cei. Nup'u dā ñode, tengutho 'mø bi 'bixtrā corneta.

11 Nu'a bi zoqui bi 'yεngui:

—A nugā para zāntho dí 'bui, porque ya nmí 'bucā p'u bā fudi bá nja yø cosa i ja ya. Dá guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rā nzεgui, pε nugā gua sigue gua m'mui para zāntho. Ague Xuua, dāmui cuatra sucuq te gā guí nnu ya. Gui pεnnbá rā sucuq yø 'yεC'ei 'bu'u yoto yø hnini rā njap'u ja rā häi Asia. Nuya yoto yø hnini ya, guehnu rā hnini Efeso, rā hnini Esmirna, rā hnini Pérgamo, rā hnini Tiatira, rā hnini Sardis, rā hnini Filadelfia, rā hnini Laodicea.

12 Nugā drá Xuua, dā 'bärbuya ngue dā hεt'a nzoqui. Pε nu'mø mā 'bät'i, dā nu yoto yø mfoxiyo ngue rā oro.

13 Nup'u ja'u yoto yø mfoxiyo p'uya, dā hεt*j* ngue εt'inde n'na rā n'yohu. He rā he sot'e astu yø gua. Rā tiya p'uya, gā rā oro di ngut'i.

14 Yø xta p'uya, gā rā t'axi, εnu rā t'axca xide'yo ogue rā t'axca se. Yø dā p'uya, di yoxni tengutho rā thai rā sibi.

15 Yø gua p'uya, di yoxni tengutho rā t'εgui 'mø bā pømp'u ja rā orno ngue xu mma mäts'uxt'i xandønho. Nu'a gua nt'øde 'mø bi nya p'uya, tengutho gui hurā ndute dehe.

16 Nup'u ja rā 'yε ngue rā n'yεi, i huy yoto yø sø. I pømp'u ja rā ne n'na rā ts'anjua*ji* ja yoho yø hεti. Rā hmu p'uya, di yoxni tengutho gui yotu hyadi 'mø hunte jut*i*.

¹⁷ Mä h_{er}p_u 'bäi, dä tägui teng_{utho} n'na r_a du, dä sop'_u ja y_ø gua. Bi macrá 'y_ε ngue r_a n'y_{εi}, bi doscagui, bi 'y_{εng}ui:

—'Yo guí su. Go guecä dí 'b_{ai} para zantho, porque ya nm_i 'bacä p'_u bá f_{udi} bá nja y_ø cosa i ja ya. D_a guehya, nu y_ø cosa i ja, jap'_u r_a nz_{eg}ui, pe nugä ga sigue ga m'm_{ai} para zantho.

¹⁸ Guecä dí 'b_{ai} hangu r_a pa. 'N_ε bi hn_u ngue dä tu, pe nuya dí 'b_{ai} para zantho ya. Go dí hagä r_a nsogui ngue r_a nd_{ate}, go dí hagä r_a nsogui p'_u 'b_{ahy}ø áima.

¹⁹ A nuyá, däm_i cuatraq_sacua te gämä hya guí nnu ya. Cuatraq_sacua'q te bi nja ya, d_a gue'a te dí nja m'm_{efa}.

²⁰ Nuyá, ga xi'i te ga mbønya yoto y_ø sø gá nuua ja mä n'y_{εig}ä ya. Co 'n_{eh}ya yoto y_ø mfoxiyo ngue r_a oro di mäsqui, ga xi'i te ga mbøni. Nuya yoto y_ø sø gá nu, guehya ga mbøni ngue yoto y_ø m_{ef}i Oja ya. Guehya 'bet'o p'_u dí mpeti y_ø 'y_{εc'}εi ngue yoto y_ø hn_{in}i ya. A nuya yoto y_ø mfoxiyo gá nu, guehya ga mbøni ngue yoto 'b_{ai} y_ø 'y_{εc'}εi ya.

2

¹ Däm_i 'yotra carta, gui pennbab_i r_a m_{ef}i Oja 'bet'o p'_u 'b_{ahy}ø 'y_{εc'}εi'a r_a hn_{in}i Efeso. Ja ua ya y_ø hya gui 'yot'i, gui 'y_{εmb}ij: "Ngunä r_a hya mm_{ann}ä ja yoto y_ø sø p'_u ja r_a n'y_{εi}, nunä di therbu mäde ha ja yoto y_ø mfoxiyo ngue r_a oro. I εna:

² Dí pacä te ga guí Øtha. Dí pad_i ngue guí ha r_a ts'edi guí Ørpah_u r_a 'befi Oja. 'N_ε guí seti hangu r_a n'_u guí thohmu. Dí pacä ngue hin gad_i nsix_u y_ø ts'oc'_{εi}. 'N_ε dí pad_i ngue pønyø ja'i ngue nne

da hyä'ahh, i ɛnä ngue ma representante. Pe gá hyäspah rä güenda te ga 'yo ya yø ja*'i* ya, 'nɛ gá tinnbah ngue guehya fehni ya.

³ Guí seti hangu rä n'u guí thohmu, 'nɛ 'bu i'da ngue ɛmmɛj ñorcagui ma 'befi, hinha ga ngohyø mmui.

⁴ Pe nugä jap'u n'na rä hyä nnä sh'ahh. Nnnä rä hyä na ngue zits'utho gadi macju, ya hinni mantho gadi macju tengutho p'u bä fudi, ngue janjuani gá hyo ni mmui gá macju.

⁵ Dami beni ha bi njap'u guä ets'i ngue gadi macju. A nuyä, dami 'bä'ni mmuih n'na zihmantho, dami macju tengutho gmi ñothu m'met'o. A nu'mø ngue hinguí nne gui macju, ga mmagä p'u ngue ga hacä ni mfoxiyohu p'u ha ja.

⁶ A nnnä n'na rä hyä jap'u guí ñothu, dí nnu manhogä nä, ngue madits' u guí nnu manhoha' u yø hyä xännbabi yø ja*'i* rä Nicolás. A nugä p'uya, xquet'u 'nequi madits' u dí nnu manhogä nä rä hyä nä.

⁷ Nu rä ja*'i* ja rá guä, da 'yøhyä yø hyä ja ua xihyø 'yɛc'ɛi rä Espíritu Santo, i ɛnä: Nu rä ja*'i* dä bøni ngue dä dapra nts'o i ja, ga unnä nt'ɛdi ngue dä zaprä ndät'ä rä za 'bäp'u ja rá nhuaza Oja. Nu'mø bi za rä ndät'ä rä ja*'i*, rä ja*'i* p'uya dí m'mui para zantho, i ɛnä".

⁸ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rä mefi Oja 'bet'o p'u 'buhyø 'yɛc'ɛi'a rä hnini Esmirna. Ja ua ya yø hyä gui 'yot'i, gui 'yɛmbi: "Ngunaä rä hyä mmanna ya mi 'bu 'mø mambä fudi bä nja yø cosa

i ja ya, 'n_e di sigue d_i m'm_{ui} para z_an_{tho}. Guehn_a bi d_u n_a, p_e m_ah_ømb_i m'm_{ui}. I ɛna:

⁹ Dí pacä te gä guí Øth_u. Dí pad_i ngue x_ang_u r_a n'_u guí säh_u. 'n_e dí pad_i ngue guí hyoyah_u, ngue hin'y_u r_a m_{en}y_u. P_e m_adague'a, tate d_i mu_{ui} n_a r_a nho di 'da'ah_u Oja. Dí pad_i ngue nnømm_an' u'ah_u yø ja'i nu_{ya} ɛna ngue yø judío. P_e nu_{ya} yø ja'i ya, guehya hingyø ja'i Oja ya, sinoque guehya yø ja'i r_a zith_u ya.

¹⁰ 'Yo guí suh_u'a te r_a n'_u ja ngue guí thohm_u ya. Porque r_a zith_u d_i nja r_a pa d_a 'yøt'e ngue guí n'ofadih_u. Ja d_a fap'_u p'_uya ngue'mø majuan_i guí ɛc' ɛigah_u x_an_{tho}, ogue hin'n_a. Di sä'ah_u r_a n'_u n'n_{et}'a m_a pa, p_e 'yogui h_{eg}ah_u m_adague'a gui tuh_u. Cabo ga jut'ah_u conn_a 'da'yo te para z_an_{tho}.

¹¹ Nu r_a ja'i ja rá gu_u, d_a 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yɛc' ɛi r_a Espíritu Santo, i ɛna: Nu r_a ja'i d_a b_øni ngue d_a dapra nts'o i ja, ya h_{ind}a tho'a r_a yondi r_a nd_ate, i ɛna".

¹² Däm_i 'yoträ carta, gui p_ennbab_i r_a m_efi Oja 'bat'o p'_u 'b_øhyø 'yɛc' ɛi' a r_a hn_{in}i Pérgamo. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yɛmb_i: "Nguna r_a hya mm_anna p_ønná ne n'n_a r_a juai m_andø nts' a_{th}o, ja yoho yø heti, i ɛna:

¹³ Dí pacä te gä guí Øth_u. Dí pad_i ngue guí 'b_øhm_u p'_u ha 'b_øhyø ja'i d_i m_anda r_a zith_u. P_e dí pad_i ngue guí ɛc' ɛigah_u x_andøn_{th}o. Nu'mø r_a pa mi haträ ts'edi r_a zith_u'u ni mm_{en}guh_u ya, ngue bi benträ Antipas bi hyo, bi _upi ngue xifi x_an_{tho} yø ja'i hanja'a m_a hya, p_e hingá hy_{eg}ah_u.

14 A nuyá, jap'u 'da yø hya guí øthu ngue hindí nnu manhogä. Porque nnuqa raq hyaq bil nxännbate manjam'mo raq Balaam, 'bap'u 'da nil amigohu ngue tenna raq hyaq naq. Guehnaq bil xännbabil raq Balac, bi xifi ngue da japyø judío da 'yotra ts'oqui, ngue da ziq te porpabbil yø dahmu, m'mefa p'uya dil n'yots'om'mäi.

15 Nnuqa man'na raq hyaq p'uya, xquet'aq 'bap'u 'da nil amigohu ngue tenna hyaq bil nxännbate raq Nicolás. Conque nnuqa raq hyaq xännbate naq, madits'u ngue di nnu manhogä naq.

16 Pe nuyá, 'yo gadi unna 'yu yø ja'i ngue di xähya yø hyaq bil nxännbate naq di xi'ahu ya. Damí xihyø ja'i ngue nnuqa raq hyaq xännbil, da hyep'u. Porque nu'mo himbil ne yø ja'i da hyep'u naq raq hyaq di xädi, ga mmasegä p'u. Nuya yø ja*l* hingui nne da hyep'u ya yø hyaq di xädi, ga säsegä'be connaq juai pomma ne.

17 Nu raq ja'i ja raq guu, da 'yøhyaq yø hyaq ja ua xihyø 'yec'el raq Espíritu Santo, iena: Nu to da boni ngue da dapra nts'o i ja, ga japi da zi raq hmec bí ja mahet's'ij, guehnaq raq hmec hingui facua ja raq ximhäi naq. 'Nec ga unna n'una raq t'udo xaq nt'axi. Nnuqa raq t'udo ga unnil, nt'ot'i n'una raq thuhu mad'yo, hinjongui padi hanja. Sinoque ja ngue da base hanja'a to da hyaqnaq do, iena".

18 Damí 'yotra carta, gui pennbabbi raq mef Oja 'bet'o p'u 'bahyø 'yec'el'aq raq hnini Tiatira. Ja ua ya yø hyaq gui 'yot'i, gui 'yembbi: "Ngnuqa raq hyaq mmanná Ts'unt'u Oja, nnuqa di yoxnu yø da tengutho gui 'yotra thai raq sibi. Yø gua p'uya, di

yoxni tengutho rā t'egui māts'uxt'i xāndønho. I
εna:

¹⁹ Dí pācā te gä guí øthu. Dí pādī ngue gadī mācjü
'nε dí pādī ngue n'na ngū n'na gadī mmahmū. Dí
pādī ngue guí εc'eigahü xāndønho. Dí pādī ngue
guí ørpahü rā 'befi Oja. Dí pādī ngue nu'a te rā n'a
guí thohmū, gä guí sethu. Dí pādī ngue nu'a te rā
nho guí øthu, mān'na tāte xānho te guí øthu ya,
ngue'mø rā mādi.

²⁰ Pe nūgä, jap'ü n'na rā hyä nnä sñ'ahu. Porque
nūnä rā hyä xānnbāte rā Jezabel, gadī unthohü rā
'yu. Nūnä rā xisu nā, i εnä ngue Oja di bεnnbabí
rā hyä xānnbāte, pe himma juanji. Porque dí pādī
ngue hāt'ü yø ja'i xānnbí. Embí ngue sātho di
n'yots'om'mäi rā ja'i, 'nε embí ngue sātho dā za rā
ngø pørpabí yø dahmu.

²¹ Nugä dí tø'mä nā rā Jezabel, xāmhmathe dā
hyep'ü'rā rā n'yots'om'mäi ga 'yo, pe hinguí nne dā
hyep'ü.

²² Janangue nuyá, ga japi di hyenni dā 'yoxrá
t'ots'i. Ga japi dā zä rā n'ü. Nu to gä xä hyät'i ngue
n'yots'om'mäui, nu'mø hindí 'bätyø mmui ya hāt'i
ngue dā hyep'ü rā nts'o øt'e, xquet'ü ga japi ngue
måthoguitho dā zä rā n'ü.

²³ Nūnä rā Jezabel, ga hogä yø ja'i nuya xä hyät'i,
i nnøpe ngue yø basi. Ja dā bap'ü yø 'yεc'eí 'bøi
ndap'ü bi zä p'üya ngue dí pārbabí yø n'yomfεni
yø ja'i, nu te gäma hyä mbεmp'ü ja yø mmui n'na
ngū n'na, gä dí pādī. N'na ngū n'na'ahu, nu te gä
guí øthu gue'ü rā njut'i di nja'a.

²⁴ Pe nūnä rā Jezabel xānnbāte rā hyä p'ü ja rā
hninj Tiatira, xāngu hinguí nne gui tēnhnū nā rā
hyä nā. Porque nuya yø hyä exa di xāhyø ja'i ngue

nne dā bādi xāndōnho te εga 'yo rā hyā rā zithū, ya hīngui nne guī xāhmu ya yø hyā ya. Pe conni parte, ya hin'yu te gdā sū'ahu.

²⁵ Nūnā rā hyā ya xcá benthū, dāmī sigue ngue gue'a gdí n'yohu'a ya, asta gue'mø dā εcā mahōn'a.

²⁶ A nuyá, nū to dā bōnī ngue dā dāprā nts'o i ja, 'nε dā 'yot'e te dādi 'bepi, 'nε di sigue dā 'yot'e asta guep'u rā nzegui, guehnā rā ja'i ga unnā cargo ngue di mānda yø nación.

²⁷ Mā Papá bi 'dajmā cargo, ga ja'ahu p'uya ga 'da'a nī cargoahu. Pe māndø nzaquitho rā ts'edi ga 'da'ahu. Nū'mø himbi 'yøtyø ja'i na rā hyā guí xihmu dā 'yot'e, guí japhu yø ja'i tengutho 'mø bi thespa rā t'egui n'na rā ts'øye, ngue 'bexti mpøde.

²⁸ Xquet'a ga 'da'ahu rā dāsø bí pøx'mø xüdi.

²⁹ Nū rā ja'i ja rā gu, dā 'yøhnā rā hyā xihyø 'yεc'εi rā Espíritu Santo".

3

¹ Dāmī 'yotra carta, guí pennbabí rā mεfi Oja 'bet'o p'u 'bahyø 'yεc'εi'a rā hnini Sardis. Ja ua ya yø hyā guí 'yot'i, guí 'yεmbi: "Ngunā rā hyā mmānnā to pennbabí rā Espíritu Santo ya yoto yø hnini, nuna ha yoto yø sø. I εna: Dí pacä te gä guí øthu. Dí pādi ngue nup'u ha guí yahu, guí εna ngue ya guí øthu xāndōnho rā 'bεfi Oja. Dí pacä p'uya ngue himma juani guí n'yohu rā ts'edi Oja.

² 'Yo nīmantho guí säyathohu, dāmī mpefi ngue guí hāthu rā ts'edi yø ja'i. 'Yo guí nnehu ngue nīmantho dā hyep'u Oja mi'da yø ja'i. Porque dí nnugä ngue guí säyathohu, guehnā hīngui nnu mānho mā Ojagä naya.

3 Mān'nan'yo mī 'yøt'e ngue gui pūmbēnī ya yø hyā bi sän'nahā. Nu te gämä hyā bi sī'i gui 'yøthā, dā gue'a gui 'yøthā'a. 'Yo nimantho gui säyathohā. Nu'mø hīngā ja ndūmmāi gui 'yøthā ya yø hyā dí xi'ahā ya, jagui thambēnīhā ya gā sōcā p'ā guí 'bāhmā, tengutho 'mø bi zōhra bē, porque hīnguí pāhmu temā ora gā sōhø.

4 Pe dí pādi ngue nūp'ā ja rā hnini Sardis, 'bāp'ā 'da yø 'yēc'ēi ngue hīndi ts'onýø he bi un'Oja. Guehyā 'dap'ā gā n'yo'be ya, dā hye yø t'axca he. Gue'a yø njut'i'a ngue himbi ts'onýø he bi t'unni.

5 A nuyá, nu to dā bōnī ngue dā dapra nts'o i ja, gue'a dā hye rá t'axca he'a, 'nē hīngā thujpabi rá thuħu p'ā ja rā libro nt'ot'i yø thuħu ya yø ja'i ja rā 'da'yo te. Nūp'ā 'bāhmā Papá, conyø anxe 'dap'ā 'bāhmī, ja gā mmāngā p'ā ngue guehyā mā ja'i ya.

6 Nu rā ja'i ja rā gu, dā 'yøhnā rā hyā xihyø 'yēc'ēi rā Espíritu Santo”.

7 Dāmī 'yotra carta gui pēnnbabī rā mēfi Oja 'bat'o p'ā 'bāhyø 'yēc'ēi'a rā hnini Filadelfia. Ja ua ya yø hyā gui 'yot'i, gui 'yēmbi: “Nguna rā hyā mmānnā majuanī ngue gā rā nho øt'e, 'nē nu'a rā hyā mma gā majuanī. Guehnā hānnbabī rā nsogui rā dāst'abi David. Nu'mø bi xocra goxthi, hinjongui sā dā nøt'e. Nu'mø bi nøtrā goxthi, hinjongui sā dā xoqui. I ēna:

8 Dí pācā te gā guí øthā. Dí pādi ngue nūna mā 'bēfi, mādī zits'ā guí hā rā ts'ēdi gui 'yøthā nā rā 'bēfi nā. A nu'a gni 'yørpahā māsū nā rā hyā dí mma, hīnguí cōnngahā mā thuħu, janāngue dā xoc'ahā n'nā rā goxthi ngue hinjongui sā dā nøt'e.

9 A nuya yø ja'i o rá 'yε rä zithü, guehya exa ena ngue yø judío ya, pe himma juaní ngue guehya ma ja'igä ya, sinoque fehni. A nuya yø ja'i ya, ga japä ngue di ndantyøhmü p'u ha guí 'buhmä. Ja da bap'u p'aya ngue dadí ma'ahä.

10 Nugä dí xi'ahä ngue gui seti hangü rá n'u ja ngue gui thohmä. Nunä rá hya dá 'bep'i gui 'yøthä, gue'a gä 'yøthä'. Janangue nuyá, ga fäxähä 'mø gä sähä rá n'u da thogui gätho yø ja'i 'bui rá nguni nximhäi. Ja da fap'u ndana rá ja'i da bøni ngue xanhö rá nt'ec'ei.

11 N'na zihmantho ga ma ecä. 'Yo gadi thøhmä na rá hya ya xcä benthä, n'namhma ngue hingä n'nanyo to di tocabi rá njut'i ja ngue di n'na'ahä.

12 A nuyá, nu to da bøni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da gohi ngue drä døts'e rá ngü mä Oja'a. 'Në hinjam'mø da 'uemprä di m'mäi. Nu'a rá thuhü mä Oja, ga cuarpabi rá ja'i. 'Në ga cuarpabi rá ja'i rá thuhü na rá 'da'yo Jerusalén bí ja mahets'i, gue'a rá hnini mä Oja'a. 'Në xquet'a ga cuarpabi rá ja'i mä 'da'yo thuhü.

13 Nu rá ja'i ja rá gu, da 'yøhna rá hya xihyø 'yec'ei rá Espíritu Santo".

14 Dami 'yotra carta, gui pennbabí rá mëfi Oja 'bet'o p'u 'buhyo 'yec'ei'a rá hnini Laodicea. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yembi: "Nguna rá hya mmanna zant'a majuaní te mmä. Nunä xifi xandønho yø ja'i hanja na rá hya majuaní. Conná nguehnä bí nhogui te gäma cosa bi zän'Oja ngue bí nja. I ena:

15 Dí pácä te gä gui óthh. Dí padi ngue ni xinga gue'a gui hyegagui p'u, ni xinga gue'a gdi ha ra ts'edi gui tenngagui ma hya. A nuyá, i nne gui sanni te gui 'yot'e. O bien ngue gui hyegagui p'u, ogue xingui hya ra ts'edi gui tenngagui ma hya.

16 Pe comma ngue xøgue zi juat'atho guí ec' eigi, nuya njuantho gui mma thi ya.

17 Guí ena ngue ya gyø mmemmetihh, ya hinte gadi 'behmh. Ya ga gue'a te guí ot'e guí emhmh ya. ¿Ua hin gadi umhmh ra güenda ngue ra 'yanthi ga nthehh? Porque madi zits'u te di ja'ahh. Guí hyoyahh nup'u go bi za. Gyø xadahh nup'u go bi za. Conque ni xingra ulu di ja ngue gui hyehh.

18 Janangue dí xi'ahh ngue gui tanngbahh ra oro ma datho xandønho, ya xpa thop'u ja ra sibi. Nu'mø ngue da guehna di ja'ahh na, ya majuani ngue gui mmemmetihh 'mø. 'Ne gui tangbahh ra ulu tate mandø nt'axitho gui hyehh, n'namhma ngue ya hinni mantho gui pes'ni sa ngue da hin'yh te gui hyehh. Dami tangbahh ra 'yethi ni hu ngue ra colirio, di coxni dahh, n'namhma ngue da za ni nxada gui thohmh.

19 A nugu, nu'u ga dadi madi, nu'mø hinga gue'a ga 'yo, nugu dí fei ngue dadi hejpi te ot'e. Janangue nuyá, ga fep'ahh 'mø ngue hingui hya ra ts'edi gui 'bab'i mmuihh ya.

20 Dí 'baca p'u ja ra goxthi dí nzonhnatega. Nu ra ja'i da 'yode te dí xifi, da xogagui ra mmui ga cut'i. Ga nsaya p'u ja ra mmui ra ja'i. Ga n'amigo'be, 'dap'u ga nsihme'be.

21 A nuyá, nu ra ja'i da boni ngue da dapra nts'o i ja, ga unna nt'edi ngue 'dap'u ga mmi'be

p'ʉ dədī mənda. Tenguthogä ngue dá dapra nts'o, janangue nüp'ʉ dī mənda mə Papá 'dap'ʉ dí hʉ'be.

²² Nu rə ja'i ja rá gu, da 'yøhna rə hya xihyø 'yɛc'ɛi rə Espíritu Santo".

4

¹ Mí tho'a te gämä hya dá nügä p'ʉya, mahəndá nnøts'e ngue dá hanmahets'i. Dá handa n'na rə goxthi ngue nsoqui. Nu'a nmí ya'be p'ʉya, nü'mø nzoqui, ɛnä gue'mø m'mixt'i rə corneta'a ga ya. Bi 'yɛngui:

—Bí 'yɛcua ya. Ga ʉt'a'i te ja ngue dī nja m'mefa —bi 'yɛngui.

² Nu'a ra ora'a p'ʉya, bi pärcagui ma nthandi rə Espíritu Santo. Dá handa n'na rə nthuts'i bí ja mahets'i. Nüp'ʉ ja rə nthuts'i p'ʉya, ja hüp'ʉ Oja.

³ Nüna dá handi ngue huxpʉ ja rə nthuts'i, dá nü ngue di yoxni p'ʉ hudi, tengutho gui yoxni rə dospi ngue rə jaspe, n'youi rə cʉhʉ xə nthəni ngue rə cornalina. Nüp'ʉ hudi, jap'ʉ n'na rə nyot'i ngue rə sano, gä rə jʉxhmʉ.

⁴ Xá 'yɛt'inde 'däte magoho yø nthuts'i p'ʉ hudi. N'na ngu n'n'a'ʉ yø nthuts'i hüp'ʉ n'na nc'ɛi, gä he yø t'axca he. Da'a n'na rə corona ngue rə oro oxyø ya.

⁵ Nüp'ʉ hʉ Oja, ja pøp'ʉ yø hüei, ja nɛxpʉ yø ngäni 'mø bi nya. Nüp'ʉ ni hyandrá nthuts'i Oja, jap'ʉ yoto yø nyot'i ngue dənzø. Gue'ʉ nnøpa ts'edi rə Espíritu Santo'ʉ yø nyot'i.

⁶ Nüp'ʉ ja rə xequi socra nthuts'i p'ʉya, titheo tengutho rə ja the p'ʉ gui nɛqui. Pe thotrā nthandi rə ja'i tengutho rə xito.

Nup'ʉ ja rā nthuts'i, gä goho yø ts'at'i 'bäi 'da'a n'na'ʉ ja yø te. Ngü rá hmí, ngü rá xætha, gä ja yø dä.

⁷ Nu'ɑ rá mædi, dí nɛqui tengutho n'na rā dafanzate. Nu'ɑ rá yoho, dí nɛqui tengutho n'na rā ndotoro. Nu'ɑ rá hyu, ja rā hmí tengutho rā ja'i. Nu'ɑ rá goho, dí nɛqui tengutho rā dätäni di hmahyø zahua.

⁸ Gä goho, i ja 'dato yø zahua n'na ngü n'na. Nup'ʉ ja yø zahua, ngü yø 'bizahua, ngü maxøts'e, gä mä zinni ja yø dä. Rä pa, rä xui hingui säya ngue εnä:

—Nuna Oja na, guehnä mä dätho dí nsupi. Guehnä mä dätho dí nsupi. Guehnä mä dätho dí nsupi. Guehnä Oja rä hmü na ngue jase rä ts'edi, guehnä 'buhna ya, 'nɛhyø pa xä thogui ya mi 'bui, 'nɛhyø pa dí map'ʉ, hangü yø pa di sigue dí m'mai —i εnä.

⁹ Ngunä rä hya ga 'yɛspabi Oja 'nɛ di ja mammadi Oja. N'na ndi ngü n'na ndi dä 'yɛspabi Oja,

¹⁰ nu'ʉ 'däte magoho huxyø nthuts'i dí mäspʉ hu Oja, gä ndantyøhmü ngue thanne Oja nuna 'bui para zanthon. N'na ngü n'na enyø corona ngue sop'ʉ ni hyant'Oja. I εnä:

¹¹ —Ague mä Oja'i, gue'e mä Hmu'ahé. Gue'e ni 'yup'ʉ mathoguitho dä hnü mansu'i. 'Nɛ ni 'yup'ʉ dä t'ɛts'a'i, porque jase ni ts'edi ngue gá hoqui tanto yø cosa i ja. Nu'i, bi nja'i mpähä guá sanní te bi nja, gue'a ja'a ya.

5

¹ Nunā Oja huxpu ja rá nthūts'i, dá h̄eti ngue fo rá n'yεi n'na r̄a s̄acū ngue m'māni. Nt'ot'i mbo r̄a s̄acū 'nε nt'ot'i maxots'e. Nup'u ja rá nyani r̄a s̄acū n'youi yoto yø seyo s̄ammi ngue hind̄i nx̄udi.

² Dá nu n'na r̄a anxε ngue mandø nzaquitho ga ya, r̄a ndøts'edi ga 'yøtr̄a nt'änni, i εna:

—¿To dá bøni dí ntate ya ngue dá zä dá xøjpa yø seyo samra s̄acua, para ngue dí nx̄udi? —bi 'yεna.

³ Pe hinjombi bøni ngue xt̄a nzä dá x̄udi, ni xinga guep'u mahets'i, ni xinga guecua ja r̄a häi, ni xinga guep'u 'buhyø á anima. Hinjombi bøni ngue xt̄a nzä xta xøjpa yø seyo r̄a s̄acū ngue xt̄a nnu te nt'ot'i.

⁴ Nugä p'uya janjūn̄i ngue di zoni, porque hinjombi bøni ngue xt̄a xøcyø seyo ngue xt̄a nnu yø letra nt'ot'i r̄a s̄acua.

⁵ Nu'u 'däte magoho nja'i, bi 'yεngä n'na:

—Yo nimanthro guí zoni, porque nunā ni hu ngue r̄a dafanzate, r̄a m̄en̄i r̄a Judá 'nε r̄a m̄en̄i r̄a dast'abi David, go bi dahn̄a ya. Go dä zä dä xøcyä yoto yø seyo samra s̄acua naya.

⁶ Dá nugä n'na r̄a De'yo ngue 'bäp'u 'bu Oja p'uya. Di nequi ngue n'yodui yø medi bi nja 'mø mi tho. Xa 'yεt'inde' u di mäspu 'bu Oja. Ja yoto yø dñi, ja yoto yø dä. Nuuya yø dä p'uya, guehya nne dä ma ngue r̄a Espíritu Santo handi gä r̄a ngan̄i nx̄imhäi.

⁷ Nunā r̄a De'yo, bi gannā s̄acua mi ca r̄a n'yεi Oja p'u hudi.

⁸ Mi gannā s̄acua p'uya, nuuya goho i 'bäi n'na ngu n'na yø ts'at'i r̄a nthūts'i, co 'nεhya 'däte mä goho hup'u ja yø nthūts'i, gä bi ndantyøhm̄u p'u 'bähra De'yo. I h̄a 'da'a n'na r̄a 'bida ni hu ngue r̄a arpa. Ne the 'da'a n'na r̄a mohi ngue r̄a oro, yup'u r̄a hogá

bopo. Nunq̄ r̄a bopo, guehn̄ q̄á mhmat'Oja ḥtyø ja'i ya o r̄á 'yε Oja n̄a.

⁹ 'Nε tuṭ̄a n'na ra thuh̄ ngue m̄d'a'yo, i εnna thuh̄: "Nu'i, gue'e ní 'yup' u ngue gui c̄nn̄ s̄acua, gui xøjp̄a yø seyo n'youi. Porque gue'e bi tho'i, 'nε conn̄ ji gá j̄urp̄abi yø ts'oqui yø ja'i ya o r̄á 'yε Oja. Guehya yø ja'i 'b̄ai ndap' u bi zä yø häi, 'nε 'dam̄ 'dan'yo yø hya gá nyq̄ n'na ngu n'na.

¹⁰ Gá unyø 'b̄efi yø ja'i ngue dyø mmäcja, para ngue d̄a d̄annese Oja. 'Nε gá unyø 'b̄efi yø ja'i ngue d̄i ndast'abi, ngue d̄i m̄anda gä r̄a x̄imhäi".

¹¹ M̄a nu mah̄on'a p'uya, d̄á nu ngue m̄andøngu dyø anxe xá 'yεt'inde' u 'däte magoho d̄i mäts' u goho 'bäp' u ja yø ts'at'i r̄a nthuṭs'i. Pe nu'a gángu yø anxe d̄á nugä, yø mahuah̄i ngue yø mahuah̄i a gandøngu yø mahuah̄i yø anxe d̄á nugä ngue tuh̄.

¹² Janjuani ngue r̄a ndøts'edi gá 'yεnq̄:

—Nunq̄ r̄a Dε'yo bi tho, guehn̄ ní 'yup' u ngue d̄a 'yεspabi yø ja'i n̄a. D̄a m̄anyø ja'i ngue guehn̄ jase r̄a ts'edi n̄a, 'nε d̄i m̄anda'q̄ te gäma cosa i ja, go guehn̄ jase r̄a mfadi n̄a. Janangue ní 'yup' u d̄a hn̄u m̄ansu 'nε d̄a t'esp̄i.

¹³ D̄á øcä p'uya ngue m̄andøngu tho i tuh̄. Gätho'a te bá sän'Oja ngue ja yø te, gä tuh̄, ngup' u mahets'i, ngua ja r̄a x̄imhäi, ngup' u 'b̄ahyø áнима, ngup' u ja yø jathe. Gä 'da ga 'yεntho:

—Nunq̄ Oja hup' u ja r̄á nthuṭs'i, co 'nεhra Dε'yo, guehya m̄a d̄atho nne ngue d̄a hn̄u m̄ansu ya. 'Nε d̄a hm̄a ngue maguese ja yø ts'edi. Guehya jatho ngue d̄a t'esp̄i hangu r̄a pa ya —i εnq̄.

¹⁴ A nu' u goho i 'b̄ai n'na ngu n'na yø ts'at'i r̄a nthuṭs'i, 'da ga 'yεntho:

—Xəndənho ngue ngu'a dí nja —bi 'yεna.
 A nuya mī 'däte magoho dí mäspu hū Oja p'uya,
 gä bī ndantyøhmū ngue thanne Oja nunā 'bui para
 zantho.

6

¹ Dá nugä rä De'yo p'uya, ngue bi xøts'a rá mædi'ü yoto yø seyo. Nu'a n'nä'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i rá nthuts'i p'uya, rä ndø ts'edi ga ya, εna rá ngäni p'ü dá øde ngue εngui:

—Bí 'yεcua, n'namhmā gui hyεti xənho —bi 'yεngui.

² Mä nhannigä p'uya, dá nu n'nä rä t'axä ndøfani. Nu'a rä tøgue, fo rä 'yε n'nä rä nsä. Bi t'unnä n'nä rä corona. Bi ma p'uya ngue da øtra tñnhni. Pe himbá thapi. Nunä, ndap'ü bi zä ní ma bí tähra tñhnä.

³ Nu'a rä De'yo p'uya, mī xøts'a rá yoho rä seyo. Bi 'yεngä'ü rä yoho 'bäp'ü ja rä ts'at'i rá nthuts'i p'uya:

—Bí 'yεcua, n'namhmā gui hyεti xənho —bi 'yεngui.

⁴ Mä nugä p'uya, bá εp'ü n'nä rä thenga ndøfani. Nu'a rä tøgue, bi t'unnä ts'edi ngue da japi dí ndunhyø ja'i 'bucua ja rä ximhäi. N'na ngu n'nä dí nhyo. Bi t'unnä n'nä rä majuai.

⁵ Nu'a rä De'yo p'uya, mī xøts'a rá hyu rä seyo. Bi 'yεngä'ü rä hyu 'bäp'ü ja rä ts'at'i rá nthuts'i p'uya:

—Bí 'yεcuä, n'namhmā gui hyεti xənho —bi 'yεngui.

Mä nhannigä p'uya, dá nu n'nä rä 'bondøfani. Nu'a rä tøgue p'uya hä n'nä rä pesa.

⁶ Dá øcä p'uya ngue bá nya'a hup'ü mäde hapu 'bä'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i rá nthuts'i. Bi 'yεna:

—Nu'a n'na kilo ra trigo, di muui'a te nthaha
n'na pa ra nzäbi. Nu'a hyu kilo ra cebada, di
muui'a te nthaha n'na pa ra nzäbi. Pe ra aceite
'nehrä vino hinda nexrä muui'a —bi 'yena.

⁷ Ra De'yo p'uya, mi xots'a ra goho ra seyo. Bi
'yengä'a ra goho i 'bäp'u ja ra ts'at'i ra nthuts'i
p'uya:

—Bí 'yecua, n'namhmaq gui hyeti xanho —bi
'yengui.

⁸ Maq nhannigä p'uya, da nu n'na ra nduhmi
ndofani. Nu'a ra togue p'uya ni hu ngue ra Ndate.
Nup'u ja ra xuthra ra togue, ba 'befa p'u'a ra xequi
'buhyø ánima. Guehnä bi t'unna ts'edi ngue da hyo
n'na cuarto yø ja*'i* 'bu'a nximhäi na. Da japi ngue
di nhyo yø ja*'i* p'u ja yø tunhni di nja, da du yø ja*'i*
ngue ra thuhu. Da du yø ja*'i* ngue ra guehu. Da du
yø ja*'i* ngue da za yø zate.

⁹ Ra De'yo p'uya, mi xots'a ra cut'a ra seyo.
Da nugä yø te yø ánima xaq tho ngue mmambrä
hyu Oja. Guehya hingui säya'a mani manna hyu,
janangue bi tho. Nuya p'uya, gä 'bup'u ja ra altar.

¹⁰ Yø ánima p'uya, nts'edi gä 'yena:

—Ague grá Hmu maq Oja'i, gue'e majuanni ngue
gä ra nho guí ot'e. 'Ne di pacähe ngue di nja'a te
ra hyu xcá ma ngue di nja. Xiya, ¿asta njam'mø
gui hyaspabi ra güenda ya yø ja*'i* 'bu'a nximhäi bi
hyogähe ya? —i ena.

¹¹ Bi t'unyø t'axca he ya yø ánima n'äst'abi, pe bi
sifi ngue di nsäyahmaq mits'u ra pa. Da dø'mits'u,
asta gue'mø da zudi ngue da thopya yø cu Ørpa ra
'befi ra Cristo, tengutho i du ya yø ánima.

¹² Ra De'yo p'uya, mi xots'a ra 'dato ra seyo. Da nu
ngue mathoguitho bi 'yan'ahäi. Ra hyadi bi gohi

ngue r̄a pothi tengu r̄a 'bo'ulu. R̄a zan̄a bi gohi tengu r̄a ji ngue x̄a nth̄en̄i.

¹³ Bá h̄ohyø sø maȳa bi zo häi. Guí nn̄u 'mø ngue huat̄a ndah̄i yø 'ya'igo, 'da guá hyømtho ngue so häi, bi njarbøtho.

¹⁴ R̄a c'ammah̄ets'i p'uya, bi m'medi tengutho 'mø m'mäni n'na xit'o r̄a x̄acua. Yø t'øhø 'n̄ehyø t'uhäi ja mäde r̄a jathe, gä bi dämp'ha ja.

¹⁵ Yø däst'abi 'bu'a nximhäi p'uya, gätho yø hmu, gätho yø mm̄emmeti, gätho yø general, gätho mi'da yø ja'i ja yø ts'edi, gue' 'buhø hmu, gue' 'hinjo'o yø hmu, gä bi 'dagui, bi n'yamp'ha ja yø 'bido. Bi yurbø ja yø hyädo ja mbo r̄a häi.

¹⁶ Yø ja'i bi 'ȳembyø t'øhø, bi 'ȳembyø nyuni:

—Bá tähmø ya, n'namhmä guí cogbahe, hindä dingähe na hup'ha ja rá nthūts'i. Porque r̄a ndüssūtho r̄a castigo dä ja r̄a Dë'yo, hindí nne ga thocähe'a r̄a castigo'a.

¹⁷ Nuya mfädi ngue bi zøhrä pa di nja r̄a castigo ya. Ya hinjondä zä dä däqui te di nja ya —i enyø ja'i.

7

¹ Mi tho'a te dä nugä p'uya, mahøndä handi goho yø anxe 'bäi ngoho mats'at'i nximhäi, ngue samra ndah̄i n'na ngu n'na. Hindí japi temä ndah̄i di n'yo maxøts'e r̄a häi, ni xinga guep'ha ja r̄a jathe di japi di n'yo r̄a ndah̄i. Hindí japrä ndah̄i ngue temä za dä 'yaní.

² Dä nugä man'na r̄a anxe p'uya, ngue bí 'ȳep'ha ni bøxyadi. Hænnbabí r̄a seyo na majuqan̄i ngue Oja i bøi. Nunä r̄a anxe, r̄a ndøts'edi i matya goho yø

anxe xi t'uyø ts'edi ngue da 'yøtra ndate p'u ja rä häi 'nep'u ja rä jathe.

³ Bi 'yembi:

—'Yo sä temä ndate guí øthu p'u ja rä häi, ni xinga guep'u ja rä jathe, ni xingyø za, 'be ga mmepyagähe ya yø ja'i yø mafi Oja, da ma mä seyobi yø dë yø ja'i —bi 'yembi.

⁴ Dä øcä hangu gangu ya yø ja'i bi me rá seyo Oja p'u ja yø dë. Nuya 'dë'mä yoho yø ts'unt'u rä Israel, nu hangu yø mënji 'bui, n'na ciento 'në yote magoho mahuahí bi zadi.

⁵ Nunä rä Judá, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä Rubén, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä Gad, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo.

⁶ Nunä rä Aser, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä Neftalí, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä Manasés, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo.

⁷ Nunä rä Simeón, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä Leví, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä Isacar, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo.

⁸ Nunä rä Zabulón, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä José, nuya yø mënji bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'dë'mayo mahuahí bi ma mä seyo. Nunä rä

Benjamín, nu_{ya} yø m_{en}ni b_i m'ma'_q m'mefa, bi zu'i 'd_e'm_ayo m_ahuah_i b_i ma m_a seyo.

9 Mi tho'q te gä dä nugä p'aya, m_ahøndä nhanni, pe m_andøng_u dyø ja'i dä nu ngue xpí 'y_eh_e 'dama 'dan'yo yø häi, ndap'_u bi zä yø xequi, ndø yap'_utho yø mm_eng_u 'da. N_e 'dam_a 'dan'yo yø hy_a ga ya n'na ng_u n'na. Gä 'bäp'_u ni hyant_a huxrá nthu_ts'i ha 'bähra D_e'yo. Pe m_andøng_u dyø ja'i 'bäp'_u, hingui sä di 'bede. Pe gä he yø t'axca he, 'n_e gä ca yø palma.

10 Gätho yø ja'i, gä mafi, pe rä ndøts'edi ga 'y_en_a: —Nuna m_a Ojah_u huhn_u ja rá nthu_ts'i ya, guehn_a bi yanju na, co 'n_ehr_a D_e'yo m_a Yanteh_u —i enyø ja'i.

11 Gätho yø anx_e, x_a 'y_et'inde ya 'däte magoho et'inde ya goho 'bähyø ts'at'i rä nthu_ts'i, gä bi ndantyøhmu p'aya ngue thanne Oja.

12 I en_a: —Majuani ngue ng_u'q b_i nja ya. Pe nuyá, ma ga ja m_a mmädih_u Oja hangu rä pa ya. Porque nuna guehn_a jatho ngue ga espah_u na. Guehn_a jase rá mfädi na. Guehn_a m_a dätho ja ngue dä hn_u m_ans_u na. 'N_e jase rá ts'edi. Nu te sanni ngue di nja, gue'a nja'q. Da ngut'atho.

13 Nu'q n'na'u 'däte magoho p'aya bi 'yänngui, i en_a:

—¿Te'o ya he yø t'axca he? ¿Hap_u gue xpí 'y_eh_e? —bi 'y_engui.

14 Nugä p'aya dí emb_i:

—Ague grá hmu, nu'i go guí pad_i te'o.
Ya engbuya:

—Nuyu, guehyu mathoguitho xa nzä ra ndate yu. 'Nε guehyu bi menyø he, bi bo yø he connā ji ra De'yo.

¹⁵ Janangue ja 'bähnu ni hyandrā nhudi Oja ya. Ra pa ra xui thanne Oja nu hudi. Nunā Oja ya, guehnā fädi ngue hinte da ja.

¹⁶ A nuyá, ya hinnij mantho di ntu manthuhu. Ya hinnij mantho di ntuthe. Ya hinnij mantho da zä ra n'u'a gampa ra hyadi.

¹⁷ Porque nunā ra De'yo 'bähnu ja ra nhudi Oja ya, guehnā ra mädi yø ja'i nā. 'Nε da zixpu pøhra dehe ngue ra 'da'yo te. Nu'u yø guidā i ja ngue xa nzoni, da dujpabi Oja.

8

¹ Nunā ra De'yo, mi xøts'a ra yoto ra seyo n'youi ra sacua. Nup'u mahεts'i commā maden'ora hinte bi 'yani.

² Mi tho'a ra ora'a p'uya, da nugä yoto yø anxe 'bäp'u ni hyandrā nthuts*'i* Oja. Nuya yø anxe bi tunni 'da'a n'na ra corneta.

³ Hømbå ep'u man'na ra anxe p'uya, bå den'na ra t'uts'i gä ra oro. Bi m'mäp'u ja ra altar. Pe xandøngu yø bopo bi tunni ngue da yuspa ra t'uts'i, da japra bopo p'u ja ra altar ngue ra oro. Ja n'youi p'u yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o ra 'yε Oja.

⁴ Nu'a ra 'bifi ra bopo bi japra anxe p'u hu Oja p'uya, ja n'youi p'u yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o ra 'yε Oja.

⁵ Ra anxe p'uya, nunā ra t'uts'i the, bi 'yutyø despi mi cøxpu ja ra altar. Bi 'yεmbu ja ra ximhäi

p'uya. Bi nja yø ngäni, bi nja yø huei. Bi 'yan'ahäi. Janjuañi ngue rä ndihí.

6 Nuña yoto yø anxe hä 'da'a n'na yø corneta p'uya, bi nsä ngue dä mixt'i.

7 Nu'a rá mädi rä anxe bi mixtrá corneta. Bi nja yø ndo. Bi nja yø sibi n'youi rä ji. Gä bi 'yembu ja rä ximhäi. Bi nzø n'na xequi rä häi p'uya, pe himbi zu hmäde bi nzø. Nup'u ja rä häi bi nzø, bi nzø yø za, bi nzø yø c'amdapö.

8 Nu'a rá yoho rä anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Nu'a dä nugä bi t'embu ja rä jathe p'uya, tengutho n'na rä daxant'øhø 'mø ni danzø. Nup'u ja rä jathe bi zo, bi gohi ngue rä ji rä dehe. Pe himbi zu hmäde rä jathe bi nji.

9 Nup'u ha bi nji rä dehe p'uya, gä bi du yø zu'ë mi 'bap'u. Yø barco mi 'yo maxots'e rä dehe, gä bi m'medi.

10 Nu'a rá hyü rä anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Bá tä'a n'na rä dasø mahets'i p'uya, bá danzø. Bi zo rä sø p'ü ja yø dathe 'nep'u pøhyø t'uhthe bi zo. Pe himbi zu hmäde yø dehe ja nximhäi bi zo.

11 Nunä rä dasø, ni hu ngue rä ndate gandønju. Nup'u ja yø dehe bi zo, gä bi juhyø dehe. Måndøngu dyø ja'i bi du ngue xanju rä dehe bi zi.

12 Nu'a rá goho rä anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Bi boca n'na parte rä hyadi, pe himbi zu hmäde rä hyadi bi boqui. Xquet'a bi boca n'na parte rä zana. 'Në bi boca n'na parte yø sø. Nu'mø rä pa, ngoho ora m'mexui ua ja rä ximhäi. Nu'mø rä xui, ngoho ora ngue hin temä sø di nsequi.

13 Dá handä mån'na rä anxe p'uya, ngue bí 'yo mahets'i. Rä ndø ts'edi ga 'yenä:

—Huεcate. Huεcate. Huεcate yø ja'i 'bε'a nximhäi 'mø bi mixtyø corneta ya mí hyu yø anxe di 'bεhya —bi 'yεná.

9

¹ Nuna rá cut'a rá anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Dá handa n'na rá sø bá tä mahets'i. Mí zøcua ja rá ximhäi, bi nequi ngue rá anxe, bi tunna n'na rá nsogui ngue rá nsogui rá ots'i hinha rá nzegui ganhe.

² Mí xospa rá njo'mí rá ots'i, bá pøxrá 'bifi tengutho rá 'bifi n'na rá orno. Nu'u rá 'bifi bá pøts'e, bi go'má häi, bi 'berpabi rá thai rá hyadi.

³ Nup'u ja rá 'bifi p'uya, n'youi p'u yø mmäcja t'axi, so häi. Nu'u yø mmäcja t'axi p'uya bi tunyø ts'edi ngue da za yø ja'i tengutho ga sate yø ixtehe ua ja rá häi.

⁴ Bi si p'uya ngue hindi ts'onyø c'amdapo ja ua ja rá häi. Ni xingyø za di ts'oni. Sinoque bi sifi ngue da za yø ja'i nuya hingui n'youi rá seyo Oja p'u ja yø dε.

⁵ Nuya yø ja'i da za, bi sifi ngue hinda hyo, sinoque ncut'a zana bi tunna nt'edi ngue di sätra n'u yø ja'i. Pe nu'u ga n'u p'u sa, tengutho gan'u p'u sa rá ixtehe 'mø bi za rá ja'i.

⁶ Nu'u yø ja'i da za p'uya, da ne ngue da du ngue'a gan'u 'mø bi za, pe hinda zä da du. Mada ne yø ja'i da du, pe hindi ntheui rá ndate ya yø ja'i di sä rá n'u.

⁷ Nuya yø mmäcja t'axi, nup'u gui nequi, ena yø ndøfani ya xa nsä ngue da ma rá tuhn*ni*. Nup'u

ja yø ya, oxä n'na rä corona ngue rä oro. Yø hmí p'uya, rä hmí rä ja'i gui n^equi.

⁸ Ja yø xtä tengutho n'na rä xisu. Yø ts'i p'uya, enä yø ts'i yø dafanzate.

⁹ GÄ rä t'egui yø njüdi ja yø tiya. Nu'a gui hi yø zahua, tengutho gui hi yø carro 'mø j^utyø ndøfaní ni tihi ngue ni ma rä t^unhni.

¹⁰ Ja yø ts'ü, tengutho yø ts'ü yø ixtehe ngue ja yø 'bite. Di säträ ndate yø ja'i 'mø bi mihi. Pe nc^at'a zanätho mä t'unnä rä nt'edä ngue dä mⁱhyø ja'i.

¹¹ Nuya yø mmäcja t'axi, 'b^uhyø hmü dⁱ manda, guehnä n'na rä anxe dⁱ manda p'ü ja rä ots'i hⁱnha rä nzegui g^anhë. Nunä rä anxe na, nu'a rä hyä ngue rä ebreo gui h^utⁱ ngue rä Abadón. Nu rä hyä ngue rä griego p'uya gui h^utⁱ ngue rä Apolión, i nne dä m^annä rä hyä na ngue rä Hyote.

¹² Ya rä m^aditho rä ndate na p'uya. Pe tobe di 'berhmí yoho dⁱ nja.

¹³ Mⁱ mixtrá corneta'ä rä 'dato rä anxe p'uya. Dá øde ngue bá nya n'na nc'el p'ü m^ade ha maqui goho yø daní rä altar ngue rä oro, ha ni hyant'a Oja.

¹⁴ Nunä bá nya p'uya, bi zo'ä rä 'dato rä anxe mi h^a rä corneta, bi 'y^embi:

—Dämi xoqui goho yø anxe nthat'i p'ü Jonna dathe Eufrates.

¹⁵ Bi ma m^athogue'ü goho yø anxe p'uya ngue dä hyo n'na parte yø ja'i 'b^u'a nximhäi. Pe hindä za hm^ade dä hyo. Ya yø 'befitho'ä, gue'ä bá ts'ännbi ngue dä 'y^or'mø bi z^onnä ora, bi z^onnä pa, bi z^onnä j^yea ngue dä 'y^ot'ä te ja ngue dä 'y^ot'e.

¹⁶ Dá øcä p'uya, ngue m^mä hangu g^angu yø t^ogue ngue yø ts'edä ni n'youi'ü goho yø anxe. Bi mä ngue

yo ciento miyones yø ts'edi ní n'youi.

17 Guehnä bi zahmä dä naya, dä nu yø ndøfani, dä nu yø tøgue. Nup' ja yø tiya yø tøgue, gä rä t'egui yø njudi. N'youi yø cuhü ngue rä theni, rä c'angui, rä c'axt'i, n'youi p' ja yø njudi. Yø ndøfani p'uya, ena yø ya yø dafanzate yø ya. Yø ne yø ndøfani p'uya, pønyø sibi, pønyø 'bifi yañi ngue rä asufre.

18 Bi hyo yø ja'i ya hyu yø ndate pønyø ne yø ndøfani. Pe nu hangu gangu yø ja'i 'bui, himbi zu hmäde bi hyo.

19 A nuya yø ndøfani, n'youi rä ndate yø ne, n'youi rä ndate yø ts'a. Porque yø ts'a yø ndøfani, ja yø ya ngue sate tengutho rä c'eyä 'mø sa yø ja'i.

20 Pe nuya yø ja'i bi bongui, ngue hin'i du ya yø ndate ya, himbi ne bi 'bätyø mmui ngue xta hyep' yø dähmü. Sinoque bi siguetho ngue thänne yø ts'onthi. Bi siguetho thänne yø dähmü ngue rä oro, ogue rä t'axi, ogue rä bronce, ogue rä do, ogue rä za. Conque nuya yø dähmü thänne yø ja'i, hingui 'yo, hingui zø yø dä, hingui øhra hyä 'mø nzohyø ja'i.

21 Himbi ne xta hyep' a te mani n'yo yø ja'i. Bi siguetho bi nhote, bi siguetho bi n'ete, bi siguetho bi n'yots'om'mäi, bi siguetho bi mpç.

10

1 Mändø nzaquitho man'na rä anxe dä nugä ngue bí 'ye mähets'i bá o rä gui. Rä ya rä anxe, n'youi rä sano ngue rä 'bæcjæni. Rä hmí p'uya, di yoxni tengu rä hyadi. Yø gua, gä rä sibi.

² Ca rá 'yε n'na rā s̄acua. Nu'a rá gua ngue rā n'yεi, brá nn̄erb̄ ja rā jat̄he. Nu rá gua ngue rā gah̄a, brá nn̄erb̄ ja rā häi.

³ Dá øde ngue rā ndøts'edi ḡa ya, tenḡu 'mø guε rā ndøzate ngue nne di mmafi, njarb̄tho. Mi juadi bi mmafi, yoto yø ngäni dā øde ngue bi thoni.

⁴ Mi thonj̄u yoto yø ngäni bá nya p'uya, dā ne xca cuatra s̄acua yø hya bi m̄a. Pe dā ø p'uya ngue bá nya mah̄ets'i Oja, bi 'yεngui:

—Nunq̄ rā hya bi m̄an' u yoto yø ngäni bi nya ya, 'yo gaði cuatra s̄acua, n'namhm̄a ngue hind̄a fadi hanja rā hya —bi 'yεngui.

⁵ A nunq̄ rā anxe dā nugä ngue brá nn̄erb̄ ja rā jat̄he, m̄an'na rā gua p'uya brá nn̄erb̄ ja rā häi, bi yεsmaya rā 'yε ngue rā n'yεi p'uya.

⁶ I ex̄a ntestigo Oja nunq̄ 'b̄ai para zantho, bi hoqui te bí ja maya, bi hocra häi, bi hocra jat̄he, bi hoqui te gäm̄a cosa i ja. Bi 'yεna:

—A nuyá, ya dā guehra ora ja p'uya. Ya hinni mantho dā thotra pa ya.

⁷ Porque nu'mø bi zønn̄a ora dā mixtrá corneta'a rā yoto rā anxe, ya bi nja gätho'a te xpá nzän'Oja di nja p'uya. Nunq̄ rā hya Oja x̄a japyø pøngahya x̄a xihyø ja'i, ya gä bi nja'a te x̄a hmamp'uya.

⁸ Nu'a xtadá øde ngue bá nya mah̄ets'i p'uya, mah̄ombi zoqui, bi 'yεngui:

—Ní ma ya. Dami cannbab̄i rā s̄acua ca rá 'yε rā anxe brá nn̄erb̄ ja rā jat̄he, m̄an'na rā gua p'uya brá nn̄erb̄ ja rā häi —bi 'yεngui.

⁹ Dá magä p'ü 'bähra anxe p'uya, ngue dā äpra s̄acua ca rá 'yε. Nunq̄ rā anxe bi 'yεngui:

—Ja ua rā s̄acua. Dām̄i sa. Nūp'ā ja n̄i ne xtā n̄u rā s̄acua tengūtho rā t'afi. Pē nū'mō bi zōt'ā mbo n̄i mm̄ai, ya xtā njū —bi 'yēngui.

¹⁰ Dā cāngā rā s̄acua m̄i cā rā 'yē rā anxē p'āya ngue dā sa. Nū'mō mā yāfi, xān'u tengūtho rā t'afi. Pē nū'mō mā tut'i, ya māndō n̄jūtho.

¹¹ Ya bi t'ēngā p'āya:

—A nūyá, nūnā te rā hyā ja ngue dā thogui gātho yō ja'i nuya 'dama 'dan'yo yō hya gā ya ya, conyō dāst'abi, gui mmā te ja ngue dā thohya yō ja'i ya.

11

¹ Bi n'nacā n'na rā t'o ngue rā t'ēnī p'āya. Bi t'ēngui:

—Gā 'yo ya, dām̄i 'yēnnbābī rā n̄ija Oja, 'nē dām̄i 'yēnnā altar. Dām̄i pede hangū yō ja'i ndānne p'ā ja rā n̄ija.

² Pē nū'a rā thinnija, 'yogui ēnī. Porque nū'a, gue'a di t'ūnyō 'dan'yo ja'i'a. Nuuya yō 'dan'yo ja'i, guehya yote mā yoshnā dā nēpā häi rā māca dānīhnī Oja ya.

³ Gā pēnhnā yoho mā m'mēnhnī dā māngbagui mā hyā, mēnte gue'a n'na māhuāhī 'nē yociento 'nē hyate mā pa. A nuuya p'āya dā hye yō he ngue di m'mā ndūmm̄ai —bi 'yēna.

⁴ Nuuya yonc'ēi ya, guehya gā nnōpe ngue yonza yō olivo ya. 'Nē guehya gā nnōpe ngue yoho yō mfoxioyo jap'ā n̄i hyant'Oja di manda nximhäi.

⁵ Nū'mō tonī ja'i dā ne dā hyo ya yonc'ēi ya, hindā zā dā hyo. Porque pōnna sibi yō ne, di juadi dā 'yūhyō ns̄ui. Jānāngue nū to dā ne dā hyo, go dā dūse rā ja'i nne di nhote.

6 Nuya p'uya, ja yø ts'edi ngue dä zä dä 'yøt'e ngue hñdi n'ye mënte rä pa dä mämbrä hyä Oja. 'Në xquet'a ja yø ts'edi ngue dä zä dä 'yøt'e ngue dä gohi dí nji rä dehe. 'Në ja yø ts'edi ngue nüua ja rä ximhäi, dä 'yøt'e ngue dí nja yø ndate n'u, hønt'a goma ora dä nepe dí nja.

7 Nu'mø bi juahyø 'bëfi ngue dä männä hyä, nu'a rä ndate zu'ë bi pøxpø ja rä ots'i hñha rä nzegui ganhë, guehnä dä 'yørpabi rä tunhni na, dä dapi 'në dä hyo ya yonc'ëi ya.

8 Nuya yø áima bi tho, nu yø do'yo bomp'ë ja yø caye ja rä dñihni bi ma mäcuati rä pont'i rä Hmu Jesús. Nunä rä hnini na, guí nhyejpabi rä hnini Sodoma 'në guí nhyejpabi rä häi Egipto.

9 Nhyu pa mäde bi m'momp'ë yø áima. Himbi ma nt'ägui, porque bi hnepe ngue dä nu yø ja'i nuya 'bëi ndap'ë bi zä ngue 'damä 'dan'yo yø hyä ga ya.

10 Nuya yø ja'i 'bë'a nximhäi 'mø bi nu ngue ya xä ndu, asta øt'ango ngue di johya. Nu te tñi n'na ngü n'na dí mpennbi. Porque nunä rä hyä Oja mi mmambya yonc'ëi bi du, janjuani ngue mädi unnbä yø mmäi yø ja'i.

11 Pe nu'mø mi gua'a nhyu pa mäde ngue bomp'ë yø áima, Oja bi 'yøt'e ngue mahømbi m'mëi. Nu to gä bi nu ngue ya 'bëi mahøn'a, janjuani ngue bi nsu.

12 A nuya yonc'ëi mi mmambrä hyä Oja m'met'o p'uya, bi 'yøde ngue bi ts'o mahëts'i, bi t'ëmbi:

—Bí 'yëhmi ua ya —t'ëmbi.

Bí ma mahëts'i p'uya, bi 'yo n'na rä guí. Nu'u yø nsuui p'uya bi nutho ha i ma maya.

13 Nu'ā rā ora'ā p'āya, janjuānī ngue bi 'yān'āhāi. Nu'ā hangū gā ndøngū yø ngū jap'ā ja rā dāñihni, nu'ā n'na ciento yø ngū, 'dēt'ā yø ngū bi xot'i. 'Né yoto māhuahi njā'i bi dū ngue'ā i 'yān'āhāi. A nu'ā yø ja'i hīmbi dū p'āya, janjuānī ngue bi nsu. Bi manyø ja'i p'āya ngue janjuānī ja rā ts'edi Oja bí 'bā māhēts'i.

14 Ya bi thō'ā rā yoho rā ndate ya, pε māhōmbá erp'ā rā hyu rā ndate di nja.

15 Bi mixtrá corneta'ā rā yoto rā anxe p'āya. Nu'ā bā nya māhēts'i p'āya rā ndots'edi gā nt'ōde rā hya bi mā ngue ēnā:

—A nuyá, nūnā Oja co 'nēhrā Cristo, ya dā 'yuhrá ts'edi ya, ngue para zāntho di mānda gä rā ximhäi.

16 A nu'ā 'dāte māgoho di māspā ja rā nhudí Oja, gä bi m'memfo häi ngue bi dānne Oja.

17 Gä 'da gā 'yēntho:

—Dādi ja māmmādī'āhe ya grá Hmu. Gue'e grá Oja ngue jasē ni ts'edi. Gue'e guí 'bāhya, 'nē ya gmi 'bāi mēnte yø pa xā thogui, 'nē gui sigue guí m'mai mēnte yø pa di map'ā. Jammādīgahe ya mā Oja'i ngue ya gā dā'mi guí mānda te gā ja ya.

18 A nuya yø ja'i 'bā'ā nximhäi mi mbøcue, xā mmestho ni hya. A nuyá, xquet'a ya bi zønnā pa guí mbøcue ya. Nu yø ánima xāndu, ya bi nzønnā ora guí hyaspā rā güenda ya. Guí үnyø nzäbi ni mēfi xā mmamp'ā ni hya. Gātho yø ja'i ya o ni 'ye di ngüe di nnoho, te'o ngue nnū mānsu'i, gä gui үnyø nzäbi. Ya bi zønnā ora guí jua'ā yø ja'i øtra nts'onī ua ja rā ximhäi ya, ngue'ā te gämā nts'o øt'e.

19 Dā nugä p'āya ngue bi xohrā nijā Oja bí ja māhēts'i. Nup'ā mbonnija, di nēqui ngue jap'ā rā

huada m'mets'i rā cohi bi gohmi m'met'o Oja yø ja'i. Bi nja yø huei, janjuan̄i di h̄i yø ngäni. Bi 'yan'a häi, bi nja yø ndate ndo.

12

¹ Bi n̄equi p'ā māhēts'i n'na rā hm̄ya ngue n'na rā xisu d̄i mpäxā n'na rā ulu ja rā hm̄i tenḡu gui yotra hyadi. Nup'ā tōgue d̄i n̄equi ngue rā zāna nnets'i. Rā ya p'āya, oxā n'na rā corona n'youi 'dē'mā yoho yø sō.

² Nunā rā xisu p'āya, ya ha rā basi, pe mafi ngue sā rā n'ā ngue ya d̄i m'men̄i.

³ Māhōndā handā māhēts'i p'āya, dá nu man'na rā hm̄ya ngue n'na rā ndate ts'ozu'ɛ xā nthən̄i, ja yoto yø ya, ja 'det'a yø dāni. 'Da'a n'na rā corona oxyø ya.

⁴ Di fətrā ts'ā ngue bi hømyø sō bí ja māya, so ua ja rā häi. Pe h̄imbi zā hmäde'a gangū yø sō bā hømmi. Rā ndate zu'ɛ p'āya, bi m'mäp'ā ni hyandra xisu hā rā basi. Høntho d̄i m'men̄i, 'bextā zaprá basi.

⁵ Nunā rā xisu mi hā rā basi, bi m'māhrā ts'ānt'ā nunā ja ngue dā zədi d̄i mānda ua ja rā ximhäi. Pe nunā rā ts'ānt'ā bi zixpā bí 'bā Oja ngue 'dap'ā dāni mmihmi.

⁶ Nunā rā xisu bi 'dagui, i map'ā bí ja rā dāpo, ya xi zānnbabí Oja n'na rā xequi d̄i m'mai. Ja di t'unnbā te dā zi mənte n'na māhuah̄i 'nɛ yociento 'nɛ hyate mā pa.

⁷ Mi tho'a p'āya, bi nja n'na rā dātunhn̄i p'ā māhēts'i. Bi 'yøtrā tunhn̄i'ā rā hm̄u yø anx̄e n̄i hu ngue rā Miguel. Bi mfäxui mi'da yø anx̄e d̄i mānda.

Bí ndunhui na ra ndate zu'ɛ, 'nɛ xquet'a bí mfäxui yø anxe na p'uya.

⁸ Pe nunqa ra ndate zu'ɛ, bí 'behrq tunhni p'u mahet's'i. Ya hin'yu ha di m'mui.

⁹ Nunqa ra ndate zu'ɛ bá t'engua ja ra ximhäi, gä bá n'youí yø anxe di manda. Nunqa, guehnqa ra nyogui c'eyqa ni hu ngue ra zithu 'nɛ ra Satanás. Guehnqa hätyø ja*i* 'bai gä ra nguni nximhäi naya.

¹⁰ Mahondá ðode ngue bá nya mayq man'na, pe ra ndots'edi ga 'yenua:

—Ya bi zønna ora da yan'Oja yø ja*i* ya. Oja ya udi ngue ja ra ts'edi, da guehrq Cristo ya udi ngue ja ra ts'edi. Porque nunqa ra pa ra xui madi yahmq cuhu p'u ha 'bu Oja, ya bá thøn'athi naya.

¹¹ Guehya maq cuhu bi dapra zithu ya, porque nu'a i du ra De'yo, ja ra ts'edi ngue bi hojpa yø ts'oqui. Guehya himbi zu**u** bí maq ngue ɛc'ɛi ra De'yo ya. Himbi zu**u** bí mannu hyq, madague'a bi tho.

¹² Bí ja ra johya mahets'i. Di johya to gä bí 'bup'u. Pe huɛcate yø ja*i* 'bup'u ja ra häi, da gue'u 'bup'u ja ra jathe, huɛcate. Porque nup'u ja ra ximhäi ya, ja 'bup'u ra zithu. Janjuani ngue mbøcue ya, porque padu ngue ya mits'u dra pa da thaspu ra güenda —bi 'yenua.

¹³ Nunqa ra ndate zu'ɛ 'mø mambá t'engua ja ra ximhäi, bi hyonu ha 'buhrq xisu nunqa xi m'muhrq ts'unt'u, porque sai.

¹⁴ Pe nunqa ra xisu, Oja bi japi ngue bi nja yø zahua tengutho n'na ra pents'u, ngue bi zä bi 'dagui. Bi zop'u ra ndate zu'ɛ, bi map'u ja n'na ra dapo xi zännbu Oja ngue di m'mui. Nup'u ja ra xequi bi zønu, ja bi t'unnbu te bi zi mente nhyu jeya made.

15 Nu'a rā ndate zu'ε, bi bønnā dehe p'ua ja rā ne, bi gohi ngue rā ndate dehe. Bi nepe ngue xtā nduxrā xisu 'mø xtí ntheui.

16 Pe rā xisu, bi mäxrā häi ngue bi dustrā dehe bá pømp'ua ja rā ne rā ndate zu'ε.

17 Janangue nunā rā ndate zu'ε mathoguitho bi mbøcue ngue sahnā rā xisu himbi zudi. Bi ma p'ua ngue bi 'yørpabi rā tuhnī'ø yø basi rā xisu. Nuyá, guehya yø ja'i øt'e te di manda Oja ya, hingui nne da hye'a rā hya bi zohra Jesucristo.

13

1 Dá m'mäcä p'ua ja rā nenga ja the p'ua. Dá handi ngue bá pøxmä xots'e rā dehe man'na rā ndate ts'ozu'ε ja yoto yø ya, ja 'det'a yø dani, 'da'a n'na rā corona oxyø dani. Yø ya p'ua, nt'ot'i p'ua yø thuhu ngue hingui nnu manho Oja.

2 Nunā rā ndate ts'ozu'ε, di nequi tengu rā tigre. Ja yø gua tengutho yø gua rā oso. Rá ne p'ua, tengutho rā ne rā dafanzate. Nunā man'na rā ts'ozu'ε ngue rā theni p'ua, guehnā rā zithu na, bi japi bi nja rā ts'edi na rā ndate ts'ozu'ε bá pøxpua ja rā ja the. Bi unna nthuts'i ngue da mi, di manda'a to di manda rā zithu.

3 Nunā rā ts'ozu'ε p'ua, di nequi ngue xi ts'ennbabí n'na rā ya, ya ja ngue da du. Pe bi zä rā ts'et'i mi ja. Mi nu yø ja'i ngue bi zä rā ts'et'i, bi nsu gätho yø ja'i 'ba'i rā nganí nximhäi p'ua, ya i mähä yø ja'i na rā ndate zu'ε p'ua.

4 Bi dænne yø ja'i rā zithu p'ua, porque bi bähyo ja'i ngue gue'a rā zithu xi unna ts'edi rā ndate

ts'ozu'ε. 'Nεse'a rā ndate ts'ozu'ε bi dānne yø ja'i p'uya. I εnyø ja'i:

—¿Hapu gue 'bāhman'na ngue tāte tengu nā rā ndate zu'ε? ¿Te'o dā bōni ngue dā zā dī ndūnhui na? —εnyø ja'i.

⁵ Bi t'unná ts'edi nā rā ndate ts'ozu'ε p'uya ngue bi xohrá ne, bi nya. Bi mānyø hya ngue di 'yεts'i, 'nε bi mānyø hya ngue nnōmmān'✉ Oja. 'Nε yote mā yoshnā bi ts'ānnbi ngue di nja rā ts'edi.

⁶ Bi nōmmān'✉ Oja p'uya. Bi nōmmān'✉bi rā thuhu. Bi nōmmān'✉bi rā nijā Oja, co gātho'✉ bí 'bā mahεts'i bi nōmmān'✉.

⁷ Bi t'unná nt'εdi p'uya ngue dā 'yørpabi rā tunhní yø ja'i ya o rā 'yε Oja, 'nε dā dapi. 'Nε bi t'unná nt'εdi ngue di mānda gātho yø ja'i 'bāi ndap'✉ bi zā yø häi, ngue 'damā 'dan'yo yø hya ga ya.

⁸ Nunā rā ndate ts'ozu'ε p'uya, gātho yø ja'i 'bāi rā ngāni nximhäi, gā bi dānne. Guehya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p'ua ja rā libro ca rā Dε'yo nunā bi tho. Nunā rā libro nā, hante dī nhohrā ximhäi ya bā nt'ot'ibi yø thuhu te'o gātho ja ngue dī nthεui rā 'da'yo te.

⁹ Nu rā ja'i ja rā gu, dā 'yøhya yø hya ja ua.

¹⁰ Nu rā ja'i sixrá mmic'εiui ngue dā got'i, xquet'a 'nεse rā gote dā jot'i. Nu rā ja'i da hyo rā mmic'εiui connā juai, xquet'a rā hyote jatho ngue di du connā juai. Janangue nuya yø ja'i ya o rā 'yε Oja, jatho ngue dā zeti hangu rā n'✉ ja ngue dā thogui, 'nε dā 'yεc'εi xānho ngue dī nja'a te rā hya bi mān'Oja ngue dī nja.

¹¹ Māhōndā nūgā mān'na rā ts'ozu'ε p'uya ngue bā pøxma xøts'e rā häi. Nunā p'uya, ja yoho yø

dān̄i tengutho rā Dε'yo. A nū'mø mī nya, bī nya tengutho gā ya rā zithū nūnā rā thēngā zu'ε.

¹² Nu'a te gā rā ts'edi mi ja m'met'o nā rā ndate ts'ozu'ε rā m̄edi, gue'a rā ts'edi bi japi bī nja'a, i nnūtho te gā bi 'yōt'e. Nūnā rā yoho rā ts'ozu'ε bā pōxp̄ ja rā häi, bi japyø ja'i 'bu'a nximhäi ngue dā dānne nā rā ndate ts'ozu'ε xpí bōxp̄ ja rā dehe, nūnā xi zā rā ts'et'i m'met'o.

¹³ Nūnā rā yoho rā ndate ts'ozu'ε p'uya bi 'yōtø milagro, yø hm̄i yø dā yø ja'i asta øt'e ngue bi tähyø sibi māhëts'i, so ua ja rā ximhäi.

¹⁴ Bi t'unnā ts'edi ngue dā 'yōtø milagro m̄ente n'youi nā rā mmits'o zu'εui rā m̄edi. Bī nepe ngue gue'a di hyätyø ja'i 'bu'a nximhäi ngue dī mähä. Bi xihyø ja'i p'uya ngue bi hoca n'nā rā dāhmu dī n̄equi tengutho rā hm̄i nā rā ndate ts'ozu'ε xi ts'eni connā juai 'nε xi zā rā ts'et'i.

¹⁵ Mī hocrā dāhmu yø ja'i p'uya, nū'a rā yoho rā ndate ts'ozu'ε xpí bōxā häi, bi t'unnā ts'edi ngue bi japi bī nja rā te rā dāhmu ngue dī nya. 'Nε dī mānda nā rā dāhmu, ngue dā tho'u yø ja'i hīndā ne dā dānne.

¹⁶ Nūnā rā ts'ozu'ε p'uya, bi ja ts'edi ngue gätho yø ja'i dā ma māmārcabi yø 'yε ngue yø n'yεi ogue yø dε. Gā bī ma māmarca yø ja'i, dingüε dīnnoho, yø mm̄em̄m̄eti, yø hyoya, gue'u 'buhyø hm̄u, gue'u hinjo'o yø hm̄u, gā bī ma māmarca.

¹⁷ Ya hīnjonda zā dā dāi 'nε hīnjonda zā dā mā ngue'mø hīngui n'youi rā marca ngue rā thūhū rā ndate ts'ozu'ε, ogue gue'u hangu yø número n'youi rā thūhū.

¹⁸ I nne ngue dī n'yomfēnī xānho rā ja'i, para ngue dā dīnya yø hya ja ua. Dā zānnbī hangu

yø número pøts'e ngue n'youi rá thuhu ra ndate ts'ozu'ɛ. Gue'a ra número n'youi rá thuhu ra ja'i'a. Nuna ra número na, guehna ngue 'dato ciento 'nɛ hyate ma'dato.

14

¹ Ma nhannigä mahon'a p'uaya, dá nugä ra De'yo 'bäp'u ja ra nyuni Sión. 'Dap'u 'bähmi'u n'na ciento 'nɛ yote magoho mahuahi nja'i. Guehya nt'ot'ibi rá thuhu ra De'yo p'u ja yø de ya, conná thuhu ra Papá.

² Mahondá ocä mi'da yø hya bí ja mahets'i. Pe ra ndots'edi ga nt'ode yø hya. Nup'u dá øde ngue gui hi yø hya, tengutho gui hi yø dehe, ogue tengutho p'u gui thoni ra ngäni p'u dá øde. Yø me'bida ngue yø arpa p'uaya xandøngu dá øde.

³ Guehya tuta n'na ra 'da'yo thuhu p'u ni hyandra nhudi Oja ya, hapu huhya 'däte magoho di mäspu hu Oja, hapu 'bä'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Nuna ra thuhu tuti, hinjongui padi tema thuhu, sinoque pase'u n'na ciento 'nɛ yote magoho mahuahi, guehya yø ja'i bi nyanyø te ua ja ra ximhäi ya.

⁴ Guehya yø ja'i hinha ga hyε Oja, bi nsupi hangu ra pa. 'Nɛ n'youi ra De'yo hapu ni ma. Guehya yø ja'i rá maditho bi ma mapøhø p'u 'buhyø ja'i nximhäi ya, para ngue da zo rá 'yε Oja co 'nɛ hra De'yo da zo rá 'yε.

⁵ Guehya yø ja'i hinjam'mø bi manna fehni ya. Nuna Oja, hin tema nts'o bi dinnbi ngue di zai.

6 Dá handä man'na rä anxe bí 'yo maya p'uya. I mmännä hogä 'da'yo hyä nunä ja rä ts'edi para zäntho. Bi xihrä hyä yø ja'i 'bui gä rä nguní nximhäi, nuya yø ja'i 'damä 'dan'yo yø hya ga ya.

7 Pe rä ndöts'edi gä nt'ode rä hya bi ma, bi 'yembyø ja'i:

—Dämi sühä Oja. Dämi 'yéspahä, porque nunä Oja, ya bi zönnä ora dä hyaspä rä güenda yø ja'i ya. Dämi thannehä nä Oja bi hoqui te gä bí ja maya, 'në bi hoqui te jaua ja rä häi. 'Në bi hoqui te gä jap'ü ja rä jathe. 'Në bi xityø dehe hapä gä pöhö —bi 'yembyø ja'i.

8 Mahömbá erpätho man'na rä anxe p'uya. Bi 'yëna:

—Bi guadi. Bi guahrä dänihni Babilonia. Porque guehya yø ja'i Babilonia bi gäträ 'yu nä rä nts'o ötyø ja'i 'bä'ä nximhäi. I tenthö'ä te rä nts'o ötyø ja'i Babilonia.

9 Nunä rä hyü rä anxe bá nya maya p'uya, rä ndöts'edi gä 'yëna:

—Nu to gä thänne rä ndäte ts'ozu'ë 'në thännebi rä dähmu, ogue di n'uní dä ma mämarcabi rä dë ogue rä 'ye,

10 guehya yø ja'i di nthëui rä castigo xä nzän'Oja ya. Porque nuya yø ja'i sä Oja, ya xä nzänni ngue di säträ ndäte p'ü ja rä sibi di dänzö connä asufre. Dä nuñdyø anxe Oja, dä guehrä Dë'yo dä nuñho te dä thohya yø ja'i ya.

11 Nu'ä rä 'bifi dä pöxpä ha dä zä rä ndäte yø ja'i, para zäntho di nja rä 'bifi. Rä pa rä xui dä zä rä ndäte to thänne rä ndäte ts'ozu'ë ogue thännebi rä dähmu, ogue ma marca rä ja'i connä thühu rä ndäte zu'ë.

12 Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'yε Oja, jatho ngue dä zeti hangu rä n'ü ja ngue dä thogui. Dä 'yøt'e te di mända Oja, 'nε 'yo di he'a ga 'yεc'εi rä Jesús.

13 Dä øcä man'na bá nyä mahëts'i p'uya, bi 'yεngui:

—Dämi cuatraq sacuä ya yø hyä jaua ya. Rä mmënthi dí nthëui yø 'yεc'εi di du'ä ngue ørpä rá 'befi rä Jesús. Porque guehnä rä hyä mmännä Espíritu Santo nä ngue εnä: “Ya bi zep'ü'ä te gä rä n'ü xä thogui. Nu'a rä 'befi Oja xä 'yørpe, bí ja rä njut'i p'ü mahëts'i”.

14 Mahöndä handä mayä p'uya, dä nu n'na rä t'axca gui, huxpä n'na nc'εi, oxrä yä n'na rä corona ngue rä oro. I hä rä t'εxä het'i xändønho.

15 Nup'ü ja rä nija bí ja mahëts'i p'uya, bá pømp'ü n'na rä anxe ngue rä ndøts'edi ga mmat'ä huxma xøts'e rä gui. Bi 'yεmbi:

—Ya bi yaxyø hmudä ja gä rä ximhäi. Ya bi zønna ora gui hyëts'i —bi 'yεmbi.

16 Nunä huxpä ja rä gui p'uya, bi hyëxyø hmudä mi jap'ü ja rä häi. Gä bi pëti.

17 Bä pøm man'na rä anxe p'ü bí ja rä nija mahëts'i p'uya. Bä hyä man'na rä t'εxä ngue het'i xändønho.

18 Nup'ü ja rä altar, bá nexpä man'na rä anxe ngue ja rä ts'edi ngue dä ja rä sibi. Rä ndøts'edi ga mmat'ä hä rä t'εxä p'uya, bi 'yεmbi:

—Ya bi yaxyø uva jap'ü ja rä ximhäi. Dämi hyëqui —bi 'yεmbi.

19 Nuna rā anxe ts'o p'uya, bi hyεcyø uva mījap'ā ja rā ximhäi, gä bi peti. N'narbu bi gatyø uva ngue dā the'mi. Nuna rā hya na p'uya, i nne dā mā ngue rā ndate castigo dā ja Oja.

20 Nu'ā yø uva bi ma nth'e'mi p'ā maxøts'e rā danihni. Nup'ā bi ma nth'e'mi yø uva, nu'ā rā ngui bi bøni, gä rā ji. Nu'ā ga 'yensyø ya yø ndøfani 'mø njumbi rā freno, nup'ā ha pøxrā ne, gue'a ganhε rā ji'a. Nu'ā ganzant'i p'ā ha ja yø ji, bi ma asta hyu ciento kilómetro.

15

1 Dá handä mähets'i mān'na rā hmεya ngue mathoguitho rā ndüssutho. Dá nu yoto yø anxe. N'na ngu n'na ya yø anxe, i hā rā n'ā ja ngue dā ja. Nu'mø bi nja ya yoto yø ndate n'ā, ya bi nja gätho'a te rā castigo ja ngue dā ja Oja p'uya.

2 Dá nugä n'na rā xequi ngue titho, tengütho rā jathe p'ā guí nsequi, di nsequi tengütho rā xito 'mø brá o rā sibi mbo. Ja tøp'ā gätho ya yø ja'i xi dapra ndate ts'ozu'ε p'uya, ngue himbi ne bi dānnebi rā dāhmu. 'Né himbi ne yø ja'i xtā mma mamarca connā número n'youi rā thuhu rā ndate ts'ozu'ε. Gä ha yø 'bida xi un'Oja.

3 I tutrā thuhu mi tutrā Moisés rā mafi Oja. Guehnā rā thuhu turpabi rā Dε'yo p'ā ha 'bäi. I εnā:

—Mathoguitho mähitho te guí øt'e grá Hmu, ma Oja'i. I jase ni ts'edi. Majuaní ngue gä xanhó te guí øt'e. Grá dast'abi ngue yø ja'i 'bui rā nguni nximhäi.

4 ¿Te'o dā bonya grá Hmu ngue dā 'yεnā hindā nu mansu'i? ¿Te'o dā bøni ngue dā 'yεnā hindā zā dā

'yęts'a'i? Porque høn'atho'i ngue gä rä nho guí øt'e. A nuyá, dä ęhe gätho yø ja'i 'bä'a nximhäi ya ngue dä däne'i. Porque ya bi nu yø ja'i te guí øt'e, gä gue'a ní 'yup'ü guí øt'e —bi 'yęna.

⁵ Mi tho'a p'uya, dä nügä ngue bi xohrä nija bí ja mahęts'i. Nup'ü mbonnija, ja dä nügä p'ü rä xequi mathoguitho xä ndaxqui, ja m'mets'i p'ü yø xindo nt'ot'i rä ley Oja.

⁶ Nup'ü ja rä nija p'uya, bä pømp'ü yoto yø anxe ya xtä nu m'met'o ngue bá hyä rä ndate n'ü ja ngue dä ja. Gä di t'axca he, 'nę gä dı ngaträ oro yø tiya.

⁷ Nu'a n'na 'bäp'ü ja rä nhüdi Oja p'uya, bi үnni 'da'a n'na rä mohi ngue rä oro'ü yoto yø anxe. Nup'ü ja yø mohi bi үnni, ja yup'ü rä ndate castigo dä ja Oja nunä 'bäi para zantho.

⁸ Nup'ü mbonnija p'uya, yup'ü rä 'bifi n'youi rä ts'edi Oja magues. Pe hınjongui sä dä yut'ämbo nnija. Dä zä, pe asta gue'mø gä bi nja'ü yoto yø ndate n'ü ja ngue dä ja ya yoto yø anxe.

16

¹ Mähöndä øcä man'na rä hyä bá nya p'ü ja rä nija mahęts'i p'uya. Pe rä ndots'edi ga xi'ü yoto yø anxe, bi 'yęmbi:

—Ní mähä ya. Nu'ü yoto yø mohi guí thehü ngue n'youi rä castigo dä ja Oja, dami 'yømmi p'ü ja rä ximhäi ya —bi 'yęmbi.

² Nu'a rä mädi rä anxe p'uya, nu'a rä mohi mi the, bi 'yømp'ü ja rä häi. A nuya gätho yø ja'i mi n'youi rä marca rä ndate ts'ozu'ę p'uya, 'nę xi dänebi rä dahmu, bi nja yø ndate sasi ngue mandø n'atho.

3 Rá yoho rā anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja rā jathe. Rā dehe p'uya bi gohi ngue rā ji, εnā bi ts'ennā áima. Gātho'u mi ja yø te p'u ja rā jathe, gä bi du.

4 Rá hyu rā anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja yø døthe, gātho p'u ha pøhyø dehe. A nuyá, gätho yø dehe, gä bi gohi ngue rā ji.

5 Dá øde ngue bá nyä rā anxe nu'a bi ts'onyø dehe, bi 'εnä:

—Nu'i grá Hmu ma Oja'i, gue'e guí 'bøhya. Mente yø pa xä thogui xcá m'mui. Pe gä rā nho gní 'bui. A nuyá, nu'a rā castigo guí øtya, ya ni 'yup'u'a ya.

6 Porque nuya gaði japrä castigo ya, guehya bi hyo yø ja'i o ni 'ye ya, 'nøhyø pøngahya xä mmamp'a'i ni hya, gä xä hyo. Jañangue guí unyø njut'i ya, gä japi ngue bi zi rā dehe bi nji.

7 Dá øcä mahøn'a p'uya ngue bá nyä man'na p'u ja rā altar. Bi 'εnä:

—Nu'i grá Hmu ma Oja'i, gue'e majuaní ngue jase ni ts'edi. Nu'a te rā castigo guí øtya, ya ni 'yup'u'a ya —bi 'εnä.

8 Rá goho rā anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja rā hyadi. Rā hyadi p'uya man'na mandø mpatho. Måthoguitho uhyø ja'i a ga ndømpa.

9 Måthoguitho bi nzø yø ja'i ngue'a te ga ndømpa rā hyadi. Pe hinguí nne yø ja'i di 'bätyø mmui ngue di n'uní da 'yεspabi Oja. Sinoque man'na nnømmæn'u na Oja ja rā ts'edi ngue bí pønnbabí rā n'u thogui.

10 Rá cü'a rā anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yønnbabí p'u ja rā nthuts'i rā ndate ts'ozu'ε. Nup'u

ha gä dí mända ná p'aya, gä bi gohi ngue rä 'bexui. Astä sa yø janí yø ja'i ngue sá rä ndäte.

11 Pe mädagüe'a bi zä rä ndäte yø ja'i ngue yø ndäte säsí, hímbí ne xtí 'bätyø mmäi ngue xtä hyep'ä rä nts'o ga 'yo. Sinoque enä man'na bi nömmän'ä ná Oja bí 'ba mahëts'i.

12 Rä 'dato rä anxe p'aya, nu'ä rä mohi mi the, bi 'yømp'ä ja rä däthe Eufrates. Rä däthe p'aya bi 'yot'i, para ngue dä zä dä tho'ä yø ts'edi yø däst'abi mambá ep'ä, ni 'yep'ä ni bøxyadi.

13 Dä nugä p'ä ja rä ne rä ndäte ts'ozu'ë xä nthëni, 'nep'ä ja rä ne'ä rä mmits'o zu'ëui, 'nep'ä ja rä ne'ä rä fehní pøngahya, 'da'a n'na rä ts'onthí bá pømp'ä ja yø ne, di nëqui tengutho rä 'ue.

14 Guehya yø ts'onthí da zä da 'yøtyø milagro. Bi bøní ngue dí pëti gätho yø däst'abi 'ba'ä nximhäi. Nu'mø rä pa dä ep'ä ná Oja jase rä ts'edi ngue dä hyaspä rä güenda gätho yø ja'i, guehya dä nanguí ngue dä 'yørpäbi rä däunhní Oja ya.

15 Gätho ya yø ja'i øhya yø hyä nt'ot'i ua, dämi 'yøhmä xanho ná rä hya mmännä Cristo, bi 'yëna:

—Nu rä pa ga ma ehë, n'na zihmäntho ga søhø, tengutho 'mø ha bi zønnä be, híngui fädi temä pa da zøhø, di njarbätho. Pe rá mmënthí dí nthëui to híngui aha, i fährä t'axcä he n'namhmä ngue híndi n'yo mangøtho, 'ne híndä mësrä sá ngue dä hin'yä rä t'axcä he dä hye —i enä.

16 Nu'ä yø däst'abi bá ts'i p'aya, bi mpëti p'ä ja rä xëqui gui hütø ja'i ga ya rä hyä ngue rä ebreo, ngue rä Armagedón.

17 Rä yoto rä anxe p'aya, nu'ä rä mohi mi the, bi 'yømp'ä ja rä ndähi. Nu'ä rä nija bi ja mahëts'i ha ja

rá nhüdi Oja, ja bá nya p'u man'na, pe ra ndøts'edi ga 'yεna:

—Ja bi zεp'u'q te ja ngue di nja ya —bi 'yεna.

¹⁸ Bi nja yø huei p'uya, bi nja yø ngäni. Janjuani ngue ra ndihi. Bi 'yan'ahäi, mathoguitho ra ndøts'edi i 'yani. Mente yø pa xaq m'muhyø ja*j* ua ja ra ximhäi, hinjam'mo xi nja'a te bi nja.

¹⁹ Nuna ra danihni Babilonia, hyu xεqui bi boni ngue bi t'i'ahäi. A nuya gätho yø hnini ja ra nguni nximhäi, gä bi xot'i. Oja bi unná njut*j*'a ra hnini Babilonia, bi mennbabi ra castigo ngue sai.

²⁰ Gätho yø t'uähi ja made yø jathe, 'nε yø t'øhø, ya hinha mambbi nεqui.

²¹ Bi zoxyø ja*j*'i yø ndæte ndo bi nja. Pe mandø nnohotho, yote kilo ganhyu n'na ra ndo. Pe yø ja*j*'i p'uya, nua ga nzä ra ndæte ngue yø ndo bi nja, εna gue gue'a man'na ga nnømman'u Oja'a.

17

¹ Bá ε'a n'na'u yoto yø anxε mi the yø mohi p'uya. Bi 'yεngui:

—Bí 'yεcua ya. Gä u*t*'a'i ra castigo da thohnä xisu mathoguitho ra 'yots'om'mäi, huxmä xøts'e ra jathe.

² Yø dast'abi 'bui gä ra nguni nximhäi, gä xaq n'yots'om'mäiui na ra xisu na. Da guehyø ja*j*'bui gä ra nguni ra ximhäi, gä xaq itibi ngue di sitra se*s* ngue ra 'yots'om'mäi —bi 'yεngui.

³ Ra Espíritu Santo bi pärcä ma nthandi. Ra anxε bi zixcagui p'u bí ja ra dapo. Ja dá nugä p'u n'na ra xisu huxmä xøts'e ra ndæte ts'ozu'ε xantheni, xpí bøxpu ja ra dehe. Nup'u ja ra do'yø na ra

ts'ozu'ε p'uya, mā zinni p'ü yø thuhu nu'ü mma ngue hingui nnu manho Oja. Nunä rä ts'ozu'ε ja yoto yø ya 'nε ja 'det'a yø dani.

⁴ Nunä rä xisu p'uya, rä 'bojäpoi rá he connä theni. N'youi yø döni ngue rä oro rá he, n'youi yø ts'udo mazihotho gui nequi, n'youi yø do ni hu ngue rä perla. I the n'na rä mohi ngue rä oro. Nu'ä te gä rá nts'o xä 'yøt'e, gue'ä pop'ü ja rá mohi'ä, porque ja rá ts'oqui na rä xisu ngue rä 'yots'om'mäi.

⁵ Nt'ot'i n'na rä thuhu p'ü ja rá dë rä xisu ngue hingui fadi te ga mböni. Pe nu'ä ga mbönnä rä hyä na ngue enä: "Nunä rä danihnä Babilonia, guehnä rä mamá na ngue gätho yø 'yots'om'mäi 'bä'a nximhäi, 'nε'ä te gäma nts'o i ja".

⁶ Nunä rä xisu, dä nu ngue iti. Porque xä nzipyø ji ya yø ja'i Oja xä thopi ngue hingui nsäya mma hanja na rä Jesús. A nugä p'uya dädi 'yøtho hanja te dä nu.

⁷ Rä anxé p'uya bi 'yengui:

—¿Hanja ngue gadí 'yøtho? Nugä ga xi'i te ga mbö'nä te gä nu ya, ngue rä xisu, huxrá xætha rä ndate ts'ozu'ε, nunä ja yoto yø ya, 'nε ja 'det'a yø dani.

⁸ Nunä rä ndate ts'ozu'ε gä nu ya, guehnä ya fadi ngue mi'bä'ä m'met'o naya, 'nε nu'ya hinha mädi nequi ngue di 'bähya. Pe honda pøxpü ja rä ots'i hinha rä nzegui ganhe. Rä nzegui p'uya dä ma rä castigo. Astä gue'mø mambä fä'a nximhäi, ya bá nt'ot'i p'ü ja rä libro yø thuhu ya yø ja'i ja ngue di nthëui rä 'da'yo te. Pe nu'ya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p'ü ja rä libro, nu'mø bi nu ngue di 'bä mahön'ä rä ndate ts'ozu'ε, dädi 'yøtho.

9 Nuuya yø hya jaua, i nne ngue dä däni xanhø rá n'yomf^{en}ni rä ja'i, para ngue dä dñi xanhø hanja rä hya. Nuuya yoto yø ya rä ndate ts'ozu'^ɛ, guehya ga mbønⁱ ngue yoto yø nyunⁱ nnøp^a nthuts*'i* rä xisu ya.

10 'N^e xquet'a nuuya yoto yø ya i ja, ga mbønⁱ ngue yoto yø däst'abi. Ya bi du'^u cut'a yø däst'abi. A nu'a n'n'a'^u p'uya, i nts'ut'abitho ya. A nu'man'na p'uya, tobe hⁱndi bentrá cargo. Pe nu'mø ya bi mi^u ngue di bentrá cargo, hⁱng^a ya'atho dⁱ nts'ut'abi.

11 Nuna^u rä ndate ts'ozu'^ɛ mi fadi ngue mi 'ba'a m'met'o, 'n^e hinh^a madi nequi ngue di 'ba'hy^a, guehn^a rá hyato rä däst'abi dⁱ m'mahna. Mayø n'youi'^u yoto yø däst'abi m'met'o. Rá nzegui ya, ya dä ma rä castigo.

12 A nu'^u 'det'a yø dani gá nurpi, gue'^u ga mbøni ngue 'det'a yø däst'abi'. A nuýá, tobe hⁱndi bentyø cargo ngue di ndäst'abi ya, pe nu'mø ya bi bentyø cargo ngue dⁱ ndäst'abi, 'da dⁱ ndäst'abiui na rä ndate ts'ozu'^ɛ p'uya. Pe hond^a n'na ora di ndäst'abi.

13 Nuuya 'det'a yø däst'abi 'da'igu dä ma. Di nhæcahy^a, ngue nu te dä manna rä ndate ts'ozu'^ɛ, gue'a dä 'yøt'a.

14 Guehya dä 'yørp^a rä tñhnⁱ rä De'yo ya. Pe rä De'yo dⁱ ntatetho, porque guehn^a rä Hmu na ngue yø hm^u. Guehn^a rä däst'abi na ngue yø däst'abi. A nuuya yø ja'i hinh^a ni hyehrä De'yo p'uya, ya yø n'yoh^a, porque guehya yø thanhnⁱ Oja ya. Janangue bi zonhnⁱ ngue dä 'yøc'^ɛi rä De'yo.

15 Rä anxe p'uya mähombi 'yøngui:

—Nuna^u rä ja'the gá nu ngue huxrä xisu ngue rä 'yots'om'mäi ya, ga mbønⁱ ngue guehya yø nación i

ja gä rä ximhäi ya. Guehya yø ja'i 'büp'ä ja yø hnini,
'damä 'dan'yo yø hyä ga ya ya.

¹⁶ Nu'ä 'det'a yø däni gä nurpabi rä ndate
ts'ozu'ë, guehya da nu man'ä'ä rä xisu ngue rä
'yots'om'mäi ya. Guehya di säträ n'ä rä xisu, asta
da mäjpa rä xisu ngue da za. Nu te di pongui da
'yudi.

¹⁷ Nuya 'det'a yø däst'abi bi nhëcähyä ngue
'da'igu da 'yöt'e. Di n'uni ngue rä ts'ozu'ë bi
unyø ts'edi, ya gä 'yörpä Oja'ä ngue ngu'ä da 'yöt'e
n'namhma ngue di nja'ä te xpä nzän'Oja ngue di
nja.

¹⁸ Nuna rä xisu gä nu p'uya, gä mböni ngue
guehnä rä dänihnä di mända gätho yø däst'abi 'bä'ä
nximhäi na.

18

¹ Mi tho'ä te dá nügä p'uya, mahöndä nügä
man'na rä anxe bí 'ye mahëts'i. Di nequi ngue
xandø nzaqui, asta gä rä ximhäi di yot'ä te gui
yoxni.

² Pe rä ndöts'edi ga mafi, i enä:
—Bi guadi. Bi guahrä dänihnä Babilonia. Bi gohi
ngue yø ngu yø ts'onthi ya. Ja bi 'yörbu yø 'bafi yø
ts'ints'ä xandönts'o.

³ Porque gätho yø ja'i 'bä'ä nximhäi xä itibi rä
vino jap'ä ngue'ä rá 'yots'om'mäi ga 'yo. Nu'ä yø
däst'abi 'bäi rá ngäni nximhäi, gä yø 'yots'om'mäi,
porque øt'e tengutho mi øtya yø ja'i mi 'büp'ä ja
rä hnini. Gätho yø pøhø 'bä'ä nximhäi, gätho xä
mmëmmeeti ngue mathoguitho mani unyø menyü
ya yø ja'i ya.

4 Dá øcä man'na rä hyä bí 'yε mahεts'i p'uya, bi 'yεnä:

—Ague ma ja'i ahü, dämi pømhmu p'ü ja rä danihni. 'Yogui øthü'a rä ts'oqui øtyø mmεngü p'ü, n'namhma ngue hingui thohmu'a rä castigo dä tho'ü.

5 Porque nuya yø ts'oqui øt'e, xøgue ja di fixta p'ü, i søni asta mahεts'i. Nuna Oja p'uya, ya hingui hät'i dä zeti hangü rä nts'o øtyø ja'i.

6 Bi sihyø anxe p'uya, bi t'εmbi:

—Dämi jahü rä castigo ya. Nu te xä 'yørpabi yø ja'i xä'üni, ndoble rä n'üni guí japhü ya. Nu'a te ga nzaqui rä vino xä ünyø ja'i ngue xä nzi ya, ndoble drä nzaqui rä vino gui ünhnä dä zi ya.

7 Mathoguitho xanja mpähä yø ja'i, xä 'yεts'i ngue mí ja yø mεnyu. Gue'a mathoguitho rä n'ü gui sáthü'a ya. Porque mí emp'u ja yø mmui: “Entho dí ndast'abihü ua dí 'bøhmu, hínte dädi 'bøhmu, 'nε hinjäm'mø dä 'yεhra pa gä nnuhü rä dummu”, mí εna.

8 Janangue nuyá, n'na patho dí nja rä ndate dä thohya. Di nzoni, dí ntu manthuhü, dä du yø ja'i, dí nzø rä hnini. Porque jase rá ts'edi nä rä Hmu Oja, ngue dä japrä castigo nä rä hnini nä.

9 Nu'u yø däst'abi 'bø'a nximhäi ngue 'da'igu xä 'yøt'ui ngue 'yots'om'mäi 'nε xä 'yεts'i ngue ja yø mεnyu, guehya dí nyä dummu ya, 'nε dí nzom'mø bi nu bi nangra 'bifi ngue dí nzø rä hnini.

10 Yap'utho dä 'bähyø ja'i ngue dä hyandi te dí nja. Porque dä zu yø ja'i a rä castigo dí nja. Dä 'yεmbra hnini p'uya: “Huεcate rä danihni Babilonia. Mí ja rä ts'edi, pe nuya n'na ts'quits'utho i nja rä castigo bi thohya”, dä 'yεnyø ja'i.

11 Nu'ʉ yø pøhø 'bái gä rá nganí nximhäi, dí nyä dummaí 'nɛ dí nzoni ngue te dä thohrä danihní. Porque ya hínjo'o to dä dämbyø 'bëni bá du ngue da mä.

12 Ya hínjo'o to dä dämbyø 'bëni ngue rä oro, ogue rä taxi, ogue yø ts'ʉdo mazihotho, ogue yø perla. Ya hindä thänyø hogä ulu ni hu ngue rä lino, ogue yø seda, ogue yø 'bojapoi, ogue yø theñi. Ya hindä thänyø za 'damä 'dan'yo ga yañi, ni xingä gue'ʉ yø dani mahotho guí nsequi 'mø bi ma mahoqui, ogue yø hogä za, ogue yø bronce, ogue yø t'egui, ogue yø do ngue rä mármol.

13 Ya hínjondä dämbyø 'bëni ngue yø canela, ogue yø cosa mahoqui ngue mahotho ga yañi, rä bopo t'uts'i, rä mirra, rä perfume, rä vino, rä aceite, rä hojaní ngue rä trigo. Ya hínjondä dänyø ndaní, ogue yø d'e'yo, ogue yø ndøfani. Ya hínjondä dänyø carro. Ya hínjondä dämbya yø ja'i pä ngue øtra 'befi híngui tähä.

14 Yø pøhø p'ʉya dä 'yembra hnini: "Nu'ʉ yø cosa mæthoguitho mædī ho'ä ni mmæi gui si ya, ya hin'yʉ p'ʉ'a ya. Para zantho gä 'behni mænyu co gætho'ä temä cosa mi ot'a'i rä nho", dä 'yembi.

15 Nu'ʉ yø pøhø mædī pøhya yø cosa ya, janjuani ngue xa mmæmmætitho ngue'ä te mi päp'ʉ ja rä hnini. Pe nuya yø ja'i ya, yapætho dä 'bái ngue su'ä rä castigo dí njap'ʉ ja rä hnini. Dí nyä dummaí p'ʉya, asta dära zoni.

16 Da 'yena: "Huæcate rä danihní. Mi 'bái tengutho n'na rä xisu ngue mi he yø ndøhogä ulu. Mi he yø ulu ngue rä 'bojapoi. Mi he yø ulu ngue yø theñi, n'youi yø døni ngue rä oro, n'youi yø ts'ʉdo mazihotho, n'youi yø perla.

17 Pe nuyá, n'na ts'akuits'atho i guadi te mi pesya", da 'yena.

Yø barco 'yop'ø ja yø jathe, op'ø yø ja'i ngue yø hmu, conyø pasajero, gätho'ø to ja yø 'befi, yap'atho da nsäya yø barco ngue da hyandyø ja'i te di nja.

18 Nu'mø bi hyandí ngue ya di nzø rä dñihni p'uya, asta darä mahyø ja'i. Da 'yena: "¿Hapø gue ja man'na rä dñihni tengü nu rä hnini nu?"

19 Da 'yaxyø fonthäi yø ya yø ja'i p'uya, di nzoni. Di nya dummi, da 'yena: "Huëcate rä dñihni. Gätho'ø to di 'yonyø barco p'ø ja yø jathe, xa mmemmetitho ngue ja mi mpäp'ø ja rä hnini, ngue mayøndø mmemmeti yø mhnini. Pe nuya, n'na ts'akuits'atho i guadi te mi pets'i", da 'yena.

20 Gä di johya'ø bí 'ba mähcts'i conná ngue'a te bi thohrä dñihni. Di johya yø representante rä Cristo, co gätho yø pøngahya Oja. Gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'ye Oja, gä di johya, Nu'a rä castigo bi njaprä hnini, bi hyaspa rä güenda Oja'a te xa ja'ahø yø ja'i ya.

21 Man'na rä anxø p'uya, mandø nzaquitho, bi hyaxa n'na rä ndødo ngue hingmä net's'i'a ganhyø, entho rä molino. Bi 'yennbu ja rä jathe p'uya. Bi 'yembi:

—Tengütho rä do jaua ya ngue hin hapø nma hnu, di njarbutho na rä dñihni Babilonia ya. Ya hin hapø nmi nequi mähön'a.

22 Nup'ø ja yø caye rä hnini, ya hinjam'mø nma t'øde mähön'a ngue di m'mähø m'e'bida ngue yø arpa. Ya hinmä t'øde ngue di m'mähø mixt'a corneta ogue yø flauta. Ya hinmä hnu ngue di

m'mahyø m<ø>fi 'dama 'dan'yo ma'befi da 'yøt'e. Ya hinmä t'øde ngue dädi hi yø njæni

23 Ya hinni mantho da hnu ngue hondi nja yø nyot'i ngue yø lámpara. Ya hinni mantho da hnu ngue hon dädi hi yø ja'i p'u di nja ra nthati. Da guahradanihni, madague'a entho mayø hmu' madi mpøp' ja ra danihni. Nu'a te yø nt'ete mani n'yo, mi hä*t*'i gätho yø ja'i bu'qnximhäi.

24 Ra danihni Babilonia bi njapra castigo, porque xaq hyopyø pøngahya Oja, 'nex xaq hyo mi'da yø ja'i ngue o ra 'ye Oja. Go yø ts'oqui p'u tho yø ja'i ya o ra 'ye Oja ya gä ra ngeni nximhäi.

19

1 Mi tho'a p'uya, mahøndá øcä mi'da yø hya p'u mahøts'i ngue mandøngu dyø ja'i ra ndøts'edi ga 'yena:

—Ma ga espahu Oja ya. Porque guehna ma Yantehu na. 'Nex guehna maguese ja ra ts'edi na.

2 Porque nuna Oja haspabi ra güenda yø ja'i, gä majuani ngue gue'a ni 'yup'u Ø't'e. A nuyá, bi japra castigo yø ja'i Babilonia ya. Nuna ra hnini na, entho n'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi. Xaq ts'oni gä ra ximhäi ngue'a te ra n'yots'om'mäi ga 'yo. Nuna Oja p'uya, di cots'i te xaq njapyø mefi xaq thopi.

3 Mahømbi 'yenyø ja'i p'uya:

—Ma ga espahu Oja. Porque nuna ra 'bifi ra danihni bi nzø, hinha di nsäya nu, di mfani para zantho —bi 'yena.

4 Nuya 'däte magoho di mäspu ja ra nhudi Oja p'uya, co 'nex'u goho 'bäp'u ja yø ts'ant'i ra nthüts'i,

gä bi m'memfo häi ngue bi d_anne Oja p'_u h_üdi. Bi 'y_emb_uya:

—Janjuaní ngue ni 'yup'_u te bi hma. A nuyá, ma ga espah_u Oja ya —bi 'y_ena.

⁵ Nup'_u h_ü Oja p'_uya, bi t'_o hm_an'na r_a hy_a ngue bi 'y_ena:

—Nu to gä suprá x_üd_i Oja ya, d_a d_anne, d_a 'y_espab_i Oja d_i ngüe d_i nnoho —bi 'y_ena.

⁶ Nu' u yø hy_a d_a øde, m_andøng_u dyø ja'i di h_i yø hy_a, tengutho p'_u gui h_i yø ndøthe, tengutho p'_u ga nt'øde r_a ngän_i. Bi 'y_enn_a hy_a:

—Nuna Oja m_a Hmu_h ya, ma ga espah_u. Porque guehn_a jas_e r_a ts'_odi ngue ndap'_u bi zä d_i manda na.

⁷ Ma ga johyah_u ya, d_i nja'ah_u mpähä ngue ga espah_u Oja. Porque ya bi z_onn_a ora d_i nthätra De'yo. Nuna r_a xisu d_a me, ya x_a nsä.

⁸ Porque bi n'uñi bi ma mahete r_a hog_a ulu x_a nt'axi, d_i yoxni.

Nuna r_a t'axc_a he, guehn_a ga mbøn_i ngue gä r_a nho ga 'yo yø ja'i ya o r_a 'y_e Oja na.

⁹ Nuna r_a anx_e p'_uya bi 'y_engui:

—Däm_i cuatr_a sacua ya yø hy_a ja ua ya. Ra mm_enth_i bi nth_eui to bi t'_orp_a r_a invitación ngue d_a nu r_a ngo p'_u d_i nthätra De'yo.

Mahombi 'y_engui:

—Nuya yø hy_a gä cuatr_a sacua ya, guehya majuani ngue r_a hy_a Oja ya.

¹⁰ Nugä p'_uya, d_a ndatyøhm_u p'_u 'bähra anx_e ngue d_i nne xc_a thanne. Pe r_a anx_e bi 'y_engui:

—Hin'na, 'yo gui thannegui. Nugä xquet'a r_a m_efigui Oja tengutho'i ngue r_a m_efi'i Oja,

tengutho' u mi'da ni cu ngue ha ra ts'edi mmambrá hya ra Jesús. Hønse Oja i ja ngue da ma nthannne —bi 'yengui.

Nu' u di mpefi ngue mmambrá hya ra Jesús, gue' u yø pøngahya Oja' u.

11 Dá nu p'uya ngue bá xohra c'amahets'i. Bi nequi n'na ra t'axa ndøfani, huxpu n'na nc'eli. Nuna ra tøgue p'uya, guehna fadi ngue hinha ga hye Oja, gä majuani te mma. Gä gue'a te øt'e. Porque nu'a ra tunhni øt'e, gä majuani ngue gue'a ra ts'ut'abi ni 'yup' u øt'e.

12 Yø dä p'uya, di yoxni tengutho gui 'yotrá thai ra sibi. 'Ne xangu yø corona jap' u ja rá ya. Nt'ot'i n'na ra thuhu p' u ja rá dé ngue hingui fadi te ga mbøni. I pase teni boni.

13 Nu rá he, njots'i ra ji. Nuna gui hu rá thuhu, guehna ni hu ngue rá Hya Oja.

14 Gä ni den' u yø ts'edi bí 'bu mahets'i, pe gä di tøgue huxyø t'axa ndøfani. 'Ne gä he yø hoga ulu ngue yø t'axca he.

15 Nup' u ja rá ne ra tøgue ni 'bet'o p'uya, pømp' u ra juai ngue het'i xandønho. Gue'a di ndunhu yø ja'i 'bu'a nximhäi' a. 'Ne da zedi ngue di manda yø ja'i. Nu'mø bi hyaspa ra güenda yø ja'i, da nehi conyø gua tengutho 'mø tem'yø uva ra ja'i conyø gua. Da japi da zi ra vino nu'a n'youi ra ndate castigo da ja na Oja jasse rá ts'edi.

16 Nup' u ja rá pahni 'nehrá guxendehe nt'ot'i p' u n'na ra thuhu ngue ena: "Guehna rá dast'abi naya ngue yø dast'abi 'bu*i*. Guehna rá hmu naya ngue yø hmu 'bu*i*", bi 'yena.

17 Dá handä mān'na rā anxe ngue 'bäp'ā ja rā hyadi p'āya. I mmatyø ts'ints'ā 'yo maya. Pe rā ndøts'edi gā nzofo, bi 'yεmbi:

—Dami mpetihu ya. Porque dā 'yøt'ahā n'na rā dants'ihmε Oja.

18 Nuuya gui saphā yø ngø yø dast'abi ya. Gui saphā yø ngø yø general, gätho yø ja'i ngue yø nəxhmite. Gui saphā yø ngø yø ndøfani. Gui saphā yø ngø yø tøgue. Gui saphā yø ngø yø ja'i 'bəhyø hmu, dague'ā hinjo'o yø hmu, dī ngüe dī nnoho, gä gui saphā yø ngø.

19 Dá nugä rā ndate ts'ozu'ε p'āya, gätho yø dast'abi 'bə'a nximhäi, gä n'youi yø ts'edi. Ya xi mpeti ngue dā 'yørpəbi rā tuhnjā rā tøgue huxrá ndøfani co gätho'ā yø ts'edi na p'āya.

20 Nuna rā ndate ts'ozu'ε p'āya, bī ma mābent'i ngue dā jot'i, 'da i mbent'ui na rā fehni pøngahya xi 'yøtyø milagro m'met'o, ngue xi unna ts'edi na rā ndate ts'ozu'ε. Porque gue'ā yø milagro bi 'yøtra fehni pøngahya i hyärpa yø mmui yø ja'i nuuya bī n'unj bi me rá marca rā ndate ts'ozu'ε, 'ne bī n'unyø ja'i bi dānnебi rā dāhmu. Janangue nuna rā ndate ts'ozu'ε ya, co 'nεhnā rā fehni pøngahya, 'da i thøtho p'ā ja rā zabi dānzø connā sibi ngue rā asufre ya.

21 A nuuya yø ja'i ngue yø 'yøt'a tuhnjā p'āya, i du connā juai pønnā ne rā tøgue. Nu'ā yø ngø yø ánima p'āya, gue'ā i nniyā yø ts'ints'ā 'yo maya'ā ngue bi zapyø ngø.

20

1 Mi tho'ā te dā nugä p'āya, dā nu mān'na rā anxe bí 'yε māhεts'i bā hyānnbābi rā nsogui rā ots'i

hinha rá nzegui ganhɛ. Ba ca rá 'ye n'na rä ndø cadena.

² Nunä rä anxe p'uya, bi benträ ndate ts'ozu'ɛ, nunä rä nyogui c'ɛya, ga mbøni ngue rä zithu ni hu ngue rä Satanás. N'na mahuahí njeyá bi dut'i.

³ Bi hyørbu ja rä ots'i hinha rá nzegui ganhɛ p'uya. Ja bi gorbu rä zithu. Bi japrä seyo maxøts'e rä ots'i para ngue hinni mantho dä hyätyø ja'i 'bø'a nximhäi, asta gue'mø bi zøn'a n'na mahuahí njeyá. Nu'mø bi tho'a n'na mahuahí njeyá p'uya, mahøndä ma mathøgue njammí pa.

⁴ Mi tho'a te dá nugä p'uya, dá nu xangu yø nthu't'i. Ja hup'u'xi bentyø cargo ngue di nts'ut'abi dä hyaxrä güenda. Guehya yø ja'i xi tho ya ngue bi t'øjpa yø ya. Bi n'upi ngue hingui säya mmä hanja na rä hya bi nxännbate rä Jesús. Guehya yø ja'i himbi n'uní xtä ndanne rä ndate ts'ozu'ɛ ya. 'Në himbi dænnebi rä dahmu. Xquet'a himbi n'uní ngue xtä ma mämarcabi yø dɛ, ogue yø 'ye. Dá nugä ya yø ja'i p'uya ngue mahømbi m'mui, 'në 'dap'u bi nts'ut'abiui rä Cristo n'na mahuahí njeyá.

⁵ Guehya yø ja'i rä mædi bi bennate ya. Pe nu'ü mi'da yø áima hinga 'bexpi bennate'ü, sinoque ja bi bennate 'mø mi gua'a n'na mahuahí njeyá.

⁶ Rä mmænhi bi nthœui yø ja'i di nthœui rä njapi Oja ngue rä mædi di bennate. Guehya dä gohi ngue yø mmäcja dä danne Oja co 'nëhra Cristo dä danne. 'Në 'dap'u di nts'ut'abiui rä Cristo n'na mahuahí njeyá. Guehya yø ja'i hindä tho'a rä nyondi rä ndate di nja ya.

⁷ Nu'mø mi gua'a n'na mahuahí njeyá p'uya, bi ma mathøgue rä zithu p'ü ofädi.

⁸ Mahømbi ma dä hyätyø ja'i 'bæi gä rá nganí nximhäi. Gue'ʉ yø ja'i gui nhutí ngue rä Gog 'nəhra Magog. Bi ma di petyø ja'i ngue dä 'yørpabi rä tunhní Oja. Pe mandøngu dyø ja'i bi pëti, tengutho gangu yø 'bomu dehe p'ʉ ja rä jathe.

⁹ Bä nangyø ja'i gä rá nganí nximhäi. Bi mäsra danihni 'bæhyø ja'i Oja. Guehnä rä hnini dí ma Oja na. Pe bi 'yøt'Oja p'ʉya ngue bá tähø sibi məhəts'i. Bi juadi bi 'yudi gätho yø nsaiui.

¹⁰ Nuna rä zithu xi hyätyø ja'i p'ʉya, bi thørbu ja rä zabi danzø connä sibi ngue rä asufre. Guehnä rä zabi xi thøträ ndate ts'ozu'ɛ na p'ʉya co 'nɛ'a rä fehni pøngahyä xi thørbu. Nup'ʉ bi thørbuuya, rä pa rä xui ja dä ma mä'uni p'ʉ para zantho.

¹¹ Dá nugä n'na rä t'axä nthuts'i ngue ja hup'ʉ Oja. Pe nup'ʉ hu Oja p'ʉya, rä häi 'nəhra c'amahəts'i, gä bi m'merpuetho, ya hinha mambí nəqui.

¹² Dá nugä yø áima p'ʉya ngue 'bæp'ʉ 'bæ Oja, dí ngüe dí nnoho, gä 'bæp'ʉ. Bi ma nsots'i yø libro p'ʉya. Co 'nɛ'a man'na rä libro bi ma nsots'i, gue'a rä libro ngue mma to gä bi nthëui rä 'da'yo te. Nu'ʉ yø áima p'ʉya, bi thaçpabi rä güenda te xí n'yo. Porque nu te gä xä 'yøtyø ja'i, gä nt'ot'i p'ʉ ja yø libro.

¹³ 'Bæp'ʉ yø áima xä ndup'ʉ ja yø jathe. Nu hangu yø áima xä ndu, gä 'bæp'ʉ. Gä bi thaçpabi rä güenda te xä 'yøt'e n'na ngu n'na.

¹⁴ Ya hindä du yø ja'i, sinoque dí m'mæp'ʉ ja rä castigo əntho rä zabi dí nc'uats'i connä sibi, gue'a rä yondi rä ndate'a p'ʉya.

15 Nu to gä himbi thinnbabäi yø thuhu ngue dä nt'ot'i p'uja rä libro ngue mmä to dí nthëui rä 'da'yo te, gä bi thørbu ja rä zabi di dänzø.

21

1 M'mefa p'uya, dä nugä rä 'da'yo c'amahëts'i 'nghra 'da'yo häi. Nu'a rä c'amahëts'i mi ja m'met'o 'nghra häi mi ja m'met'o, bi m'merpütho. A nu yø jathe mi ja, xquet'a gä bi m'merpü.

2 Nugä drá Xuua, dä nugä rä mäca danihní ngue rä 'da'yo Jerusalén bí 'yë mahëts'i bí 'bu Oja. Xi nhoqui tengütho n'na rä novia 'mø xä nhoqui ngue dä më rä ndø.

3 Dä øcä n'na rä hya bí 'yë mahëts'i p'uya, pë rä ndøts'edi ga 'yëna:

—A nuyá, nunä Oja 'dap'ü 'buhmi yø ja'i naya. 'Në gue'ü yø ja'i Oja'ü. Ýø ja'i p'uya, nunä Oja guehnä yø Oja na.

4 Nunä Oja, dä dujpäbi yø guidä yø ja'i mi ja m'met'o. Ya hindä du yø ja'i. Ya hindä nzoni, ya hindä nyä dummai. Ya hindä hyënni. Porque nu hangu rä n'ü mi ja m'met'o, gä bi zep'ü.

5 Nunä Oja hup'ü ja rä nthüts'i p'uya, bi 'yëna:

—Nuyá, ya dä øt'ä ngue gä bi gom'dan'yo te mi ja m'met'o ya —bi' yëna.

Mahömbi nyä p'uya, bi 'yëngui:

—Dämä cuaträ sëcuä ya yø hya gä mmangä ya. Porque nuya yø hya dí mmangä, gä majuaní. Guehyä sä ngue gui 'yëc'üi ya yø hya dí xi'i ya —bi' yëngui.

6 Mahömbi 'yëngbuya:

—Ya bija'q te gä mi ja ngue di nja ya. A nugä di 'bäi para zantho. Porque ya nmä 'bacä p'ü bá füdi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya nu yø cosa i ja, jap'ü rá nzegui, pe nugä ga sigue ga m'mai para zantho. Anuyá, nu to tutive, nup'ü pöhrä dehe ngue rá 'da'yo te, ga japi da zitho, hínte da gut'i.

⁷ Ngunä ga ørpe to da böni ngue da daprä nts'o i ja. Gue'a da gohi ngue ma basi'q. Nugä p'uya, gueque drá Oja gra ja'i.

⁸ Pe yø ja'i ngue su da zä rä n'ü connä ngueque, da gue'ü bi hyep'ü ma hyä, yø ts'oc'ëi, yø hyote, yø 'yots'om'mäi, yø 'yete, 'në'ü thanne yø dahmu, gätho yø mambethani, guehya di tocabi da map'ü ja rä zabi di nc'uats'i ngue di dñazö connä asufre ya. Gue'a rá yondi rä ndate'a p'uya.

⁹ Bä ë'q n'na'ü yoto yø anxe mi theyø mohi ngue yu'ü yoto yø ndate di nja, bi 'yengui:

—Bí 'yecua ya. Ga ut'a'i rä novia, rá xisu rä De'yo.

¹⁰ Rä Espíritu Santo bi pärca ma nthandi. Dá nu ngue rä anxe bi zixcägui p'ü bí ja n'na rä danyuni xandønhets'i. Ja dá nugä p'ü rä mäca dñihni Jerusalén ngue bí 'yë mahëts'i bí 'bäi Oja.

¹¹ Nunä rä dñihni p'uya di yoxni, porque ja 'bäp'ü Oja. Nu'ä gui yoxni, tengutho gui yoxni yø do mazihotho, tengu yø do ngue rä jaspe. Nthanditho asta mbo rä hnini, porque rä hnini, ja tengutho rä xito ngue thoträ nthandi rä ja'i.

¹² Nunä rä hnini p'uya, gä rä jado rä nyani. 'Në xanhëts'i rä jado n'youi. Ja 'de'mä yoho yø goxthi. N'na ngü n'na yø goxthi p'uya, 'bäi 'da'a

n'na rā anxe. Nup'ā ja yø goxthi p'āya, nt'ot'i p'ā yø thūhu'ā 'dē'mā yoho yø ts'ānt'ā rā Israel.

¹³ Nup'ā ja rā hyo rā hnini ngue nī bøxyadi, ja hyu yø goxthi. Nup'ā ja rā hyo rā hnini nī gohi ngue norte, ja hyu yø goxthi. Nup'ā ja rā hyo rā hnini nī gohi ngue sur, ja hyu yø goxthi. Nup'ā ja rā hyo rā hnini nī hyu rā hyadi, ja hyu yø goxthi.

¹⁴ Nu'a rā jādo di theṣra hnini p'āya, nup'ā bá fudi, n'youi 'dē'mā yoho yø do ngue brá bøbo. N'na ngu n'nā'ā yø do, nt'ot'i p'ā yø thūhu'ā 'dē'mā yonc'ēj yø representante rā Dē'yo.

¹⁵ Nuna rā anxe bi zocā p'āya, hā n'na rā t'o ngue rā oro ngue di 'yenna dānihni. Co 'nēhyø goxthi dā 'yennbi, connā jādo di theṣra hnini dā 'yeni.

¹⁶ Rā dānihni p'āya, ja goho yø ts'at'i, gā 'da'igu gā njanni gā goho yø hyo. Rā anxe p'āya bi 'yenna dānihni connā t'o i hā. Nu'a bi zahra t'enī 'mø mi 'yeni, yo mahuāhi 'nē yo ciento kilómetro gā njanni rā hnini. Gā 'da'igu ga njanni gā goho yø hyo. Co 'nē'a gā nhēts'i yø ngu, gā 'da'igu.

¹⁷ Mi 'yenna jādo di theṣra dānihni p'āya, tengutho yø t'enī yø ja'ī di 'yonī, njarbætho rā t'enī bi 'yøtrā anxe. Bi zā'i hyate magoho metro rā t'enī.

¹⁸ Nuna rā jādo di theṣra hnini p'āya, gā gue'ā yø do mazihotho nī hū ngue rā jaspe n'youi. Rā hnini p'āya gā rā oro, pømhyats'i rā hnini tengutho rā xito.

¹⁹ Nu'a yø do brá n'youi rā ndæcjādo, mazihotho yø do n'youi. 'Dama' dan'yo yø cahā yø dønī n'youi. Nu'a rā mædi rā do, rā dospi nī hū ngue rā jaspe. Nu'a rā yoho rā do, rā c'angā do nī hū ngue rā zafiro. Nu'a rā hyu rā do, rā 'boc'angui nī hū ngue

ra ágata. Nu rá goho r̄ do, r̄ j̄xhmu ni h̄ ngue r̄ esmeralda.

²⁰ Nu'á rá c̄at'a r̄ do, r̄ mego r̄ do, m̄a uants'i r̄ t'axi ni h̄ ngue r̄ ónica. Nu'á rá 'dato r̄ do, r̄ th̄enḡa do ni h̄ ngue r̄ cornalina. Nu'á rá yoto r̄ do, r̄ c'axt'i ni h̄ ngue r̄ crisólito. Nu'á rá hyato r̄ do, r̄ j̄xhmu ni h̄ ngue r̄ berilo. Nu'á rá ḡato r̄ do, r̄ c'axt'i ni h̄ ngue r̄ topacio. Nu'á rá 'det'a r̄ do, x̄ nc'ammi ni h̄ ngue r̄ crisoprasa. Nu'á rá 'de'm̄a'da r̄ do, r̄ c'anguí ni h̄ ngue r̄ jacinto. Nu'á rá 'de'm̄a yoho r̄ do, r̄ 'boj̄poi ni h̄ ngue r̄ amatista.

²¹ A nu'á 'de'm̄a yoho yø goxthi p'uya, gä r̄ perla'á 'de'm̄a yoho yø jut'i. N'na r̄ perla bi zits'i n'na nḡu n'na yø jut'i. Nu'á yø caye r̄ dñihni gä r̄ oro. Pømhyats'i yø caye tengutho r̄ xito.

²² Nup'á ja r̄ hn̄ini, h̄inte ni n̄ija dä n̄ugä p'á. Porque nūnā Oja m̄a Hmu'hā jase r̄ ts'edi, guehnā 'b̄ai gä r̄ nḡanī r̄ hn̄ini nā. Dā guehr̄a D̄'yo p'uya, xquet'á 'b̄ai gä r̄ nḡanī r̄ hn̄ini.

²³ Nup'á ja r̄ hn̄ini, ya himma hyoni p'á r̄ nyot'i r̄ hyadi, ogue r̄ nyot'i r̄ zana di yorb̄a. Porque Oja co 'n̄ehr̄a D̄'yo, gue'á di yot'i gä r̄ nḡanī r̄ hn̄ini'á.

²⁴ Nu'á r̄ nyot'i bi n̄exp'á ja r̄ dñihni, gue'a nnøp̄a nyot'i yø ja'i 'b̄ap'á ja yø nación. Nu'á yø dast'abi 'b̄ai gä r̄ nḡanī nximhäi, nū te gäma cosa p̄ets'i, gä p̄enhni, ní map'á ja r̄ hn̄ini ngue mädäpi Oja. Porque nū'á te mat'unnī Oja, gue'a gä ndanne Oja yø ja'i'á.

²⁵ Nu'á yø goxthi jap'á ja r̄ hn̄ini, hangu r̄ pa nsoqui. Porque ya hin'yá p'á r̄ xui.

²⁶ Nu hangu yø ja'i 'b̄ap'á ja yø nación, nū te gä

pets'i, gä häxpu ja ra dañihni ngue mädäpi Oja,
porque gue'a ga ndanne Oja yø ja'ia.

27 Nup'u ja ra hnini, ya hin temä nts'o da ma
macat'i p'u. Nuu ra ja'i xants'o te ga 'yo, ya hinda
yärba'a. Ni xinga gue'u yø ja'i mmanna fehni da
yärba. Nuu yø ja'i da ma macat'i p'u, gue'u yø ja'i
nt'ot'ibi yø thuhu p'u ja ra libro ca ra De'yo. Porque
nuna ra libro nau, ja nt'ot'i p'u yø thuhu ya yø ja'i di
ntheui ra 'da'yo te.

22

1 M'mefa p'uya, mahømbi 'yurcagui ra anxe p'u ja
ra nhudi Oja co 'nehra De'yo, ja bí pøp' u n'na ra ndø
hogdehe di unna 'da'yo te. Di yoxni ra dehe tengu
gui yotra xito.

2 Nuna ra dacaye jap' u ja ra hnini, made ra caye
o ra 'yu ra dehe. 'Da'a n'na nguadi yø hyo ra
dehe p'uya, 'bäp' u yø za di unna 'da'yo te. 'De'ma
yondi zädi ngue n'na jeya. Porque n'nashna ngu
n'nashna zädi. Nuu yø xi ra za p'uya, gue'a ra
nt'ot'he ua ja ra ximhäi'a.

3 Hinjam'mø temä nts'o di njap'u ngue di nja ra
castigo. Porque Oja co 'nehra De'yo, nup'u ja ra
hnini ja ra nhudi p'u. Nuu yø ja'i Oja p'uya, ja
'bäp' u ngue thanne.

4 Nuya yø ja'i ya, da nurpa ra hmi Oja, 'në
nt'ot'ibi ra thuhu Oja p'u ja yø dë yø ja'i.

5 Ya hin'yu ra xui p'u ja ra hnini. Yø ja'i 'bäp' u, ya
hingui honyø lámpara di nyot'i. Ni xingra hyadi di
honi ngue di yorpi. Porque guehna Oja yø nyot'i
yø ja'i. A nu'u yø ja'i 'bäp' u ja ra hnini, gue'u di
ndäst'abi hangu ra pa'u.

6 Nunā rā anxē p'aya bi 'yεngui:

—Nuuya yø hya ja ua, gä majuaní ya. Da zä gui 'yεc'εi gätho ya yø hya ya. Nunā rā Hmu mä Ojahä, nu'mø yø pa xathogui, xä bεnnbabí yø pøngahya ya yø hya bi mä. Pe nu rā ora ja p'aya, nunā rā hya ja ngue di nja n'na zihmānthon, guesé rā anxē Oja bá penhya ngue dä xipyø mεfi Oja ya yø hya ja ua.

7 Nunā rā Jesús bi 'yεnä:

—N'na zihmānthon 'mø dä εcä —bi 'yεnä.

Rā mmεnthi di nthεui yø ja'i dä 'yεc'εi nā rā hya ja ua, 'nε dä 'yøt'ya yø hya nt'ot'i rā libro ja ua.

8 Nugä drä Xuua, go dä øcä ya yø hya ja ua. Nu te dä nu, gue'a rā hya nt'ot'i'a. Høntho dä øde 'nε dä nu'a te ja ngue ga nnu, dä ndøntyøhmü p'aya ngue di nne xcä thānne rā anxē bi 'yurcagui ya yø hya dä nu.

9 Pe rā anxē bi 'yεngui:

—Hin'na, ogui thānnegui. Porque xquet'a rā mεfithogä Oja tengutho'i ngue rā mεfi'i Oja. Co 'nε'ü ni cu mmambrä hya Oja, co 'nε'ü yø ja'i εc'εi na rā hya nā 'nε di ho dä 'yøt'e te gämä hya nt'ot'i rā libro ja ua, gä yø mεfitho Oja. A nu'i, dämí thānne Oja —bi 'yεngui.

10 Pe mähømbí 'yεngui:

—Yogui co'mra hya nt'ot'i rā libro ja ua. Porque man'na ni guatra pa di nja ya yø hya nt'ot'i ua.

11 Nu rā ja'i ngue nne di siguehmo rā nts'oc'εi, ya di siguehma rā nts'oc'εi 'mø —εnä—. Nu rā ja'i di ho dä 'yøtra nts'o, ya di siguehma dä 'yøtra nts'o 'mø —εnä—. Pe nu rā ja'i di ho dä 'yøtra nho, di siguehma dä 'yøtra nho. A nu rā ja'i ya xä unná

mmai Oja, di siguehma da den'Oja, 'yonjam'mø di hegui.

12 Ra Jesús mahombi 'yεna:

—A nuyá, n'na zihmantho 'mø da εcä. Ga ma hannbabí yø nzäbi n'na ngu n'na yø ja*'i* ngue ga jut'i. Ogue xanho, ogue xants'o te xa 'yøt'e, gue'a yø nzäbi da hyan'a.

13 A nugä di 'bui para zantho, porque ya nmí 'bucä p'u bá fudi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya, nu yø cosa ja ya, jap'u rá nzegui, pε nugä ga sigu ga m'mai para zantho.

14 Ra mmenthi bi ntheui ra ja*'i* da menyø he ngue hangu ra pa xta nt'axi. Porque guehya yø ja*'i* di njapi da zaprá ndät'ä ra za di unna 'da'yo te ya. 'Nε di njapi da yurbu ja ra danihni.

15 Pε nu'u yø ja*'i* himbi 'yεc'εi ya yø hyu ja ua, da gop'u thi'u. Yø 'yete, yø 'yots'om'mäi, yø hyote, da guehyø ja*'i* thanne yø dahmu, 'nεhyø mambethani, ga da go'a thi.

16 Ra Jesús mahombi 'yεna:

—Nugä drá Jesús, da pεnhnä ma anxε bi manya yø hyu ja ua, n'namhma da sifi gätho yø 'yεc'εi di mpεti ndap'u bi zä. Go guecä rá mbom'metogä ra David, 'nε go guecä'a ra dasø bi pøx'mø xudi di dayot'i ra thai —bi 'yεna.

17 Nu'u ra Espíritu Santo co 'nεhrá xisu ra De'yo, i εna n'na ngu n'na:

—Bá εhe.

A nu to gätho øhya yø hyu ja ua, xquet'a jatho da 'yεna:

—Bá εhε —da 'yεna.

Nu ra ja*'i* tuthe, da εhε da zidra dehe nuna di unna 'da'yo te. Hinte da gut'i.

18 Nu to gä øde hanja nā rá hyä Oja nt'ot'i rä libro ja ua, dämí 'yøhmü xanho hanja nā rá hyä nā. Nu to dä hyuts'i zits'ü rá hyä ja ua, xquet'a Oja dä hyuspäbi'ä rá ndate nt'ot'i rä libro ja ua.

19 Nu rá ja'i dä hyaqui zits'ü ya yø hyä nt'ot'i rä libro ja ua, xquet'a dä hyajpäbi Oja rá thuhü rá ja'i p'ü ja rä libro nt'ot'i yø thuhü yø ja'i di nthëui rä 'da'yo te. Ya hindí njapra ja'i di m'müp'ü ja rä mäca danihni mmännä libro ja ua.

20 Nu'a mmänya yø hyä ja ua, i εna:

—N'na zihmantho 'mø dá εcä —i εna.

Xanho ngue ngu'a di nja. Bá εhe grá Hmu Jesús.

21 A nuyá, nunaq mä Hmu hü Jesucristo, di japi gätho'ahü. Dä ngut'atho.

**Ja ua rā' da' yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomí,
Tenango)**

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f